BOLŞEVİK

3

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz

HAZİRAN 1988 Fiatı; 5 DM, 15 FF, 40 ÖS, 500 TL

TKP/ML(B) ÖRGÜTSEL KONFERANSI BELGELERİ - I

TKP/ML(B) TÜZÜĞÜ

- Tüzük üzerine açıklamalar
- Bugüne kadarki tüzüğün eleştirisi

Sayı 23

YAYINCININ NOTU

TKP/ML(B)'nin Örgütsel Konferansının elimize geçen bazı belgelerini olduğu gibi yayınlıyoruz.

Metin içindeki (...) vb. işaretler, metnin orijinalindedir.

*

V.i.S.d.P.: M. Korkmaz,
11 Stanley Road,
Leeds LH8
England

TKP/ML(B)[1]NİN TÜZÜĞÜ

(ÖRGÜTSEL KURALLARI)

I. ÜYELİK

1. Aşağıdaki şartları yerine getirmesi kaydı ile her kişi, TKP/ML(B)'ye üye olabilir:

   a) Parti Programını(2) ve Tüzüğünü kabul etmek
   b) Partinin herhangi bir örgütünde faal olarak çalışmak(3)
   c) Üye aidatını düzenli olarak ödemek.

2. Partiye üyelik birey temelinde olur.(4)

3. Üye alma hakkı parti örgütlerine aittir.(5)

4. Her yeni üye için 1 (bir) yıllık adaylık süresi vardır.
   Adaylık süresi, parti örgütü kişi hakkında olumlu karar aldıktan, ve bu karar bir üst parti örgütü tarafından —çoğunluk kararı ile— onaylandıktan sonra başlar.
   Gerektiğinde gerekçelendirilerek en fazla bir yıl uzatılabilir.(6)

5. Parti, bilinçli unsurların gönüllü birliğidir.
   Her parti üyesi ve aday üyesi, kendi isteği ile partiden ayrılabilir.

II. PARTİNİN ÖRGÜTLENME İLKESİ: DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK:

1. Partinin örgütlenme ilkesi demokratik merkeziyetçiliktir.

2. Parti yukarıdan aşağıya inşa edilir.
Bütün parti örgütlerinde aşağıdan yukarıya demokratik seçim ilkesi, şartların elverdiği genişlikte uygulanır.(7)

3. Bütün parti için tek bir disiplin geçerlidir.
Buna göre:
— En yüksek karar verici organ kongredir.
— Kongrenin kararları tüm parti için bağlayıcıdır.
— Birey partiye
— Azınlık çoğunluğa
— Alt kademeler üst kademelere
— Bütün parti —iki kongre arasında, onun kararlarını hayata uygulamaya önderlik etmekle yükümlü— Merkez Komitesine tabidir.

4. Partinin tüm seçilmiş örgütleri, kendini seçenlere düzenli rapor verir.
Partinin tüm alt örgütleri, üst parti örgütlerine düzenli rapor verir.

5. Partinin ortaya çıkan sorunların tartışılması ve çözümünde temel ilkesi, "Eylem birliği — Eleştiri özgürlüğü"dür.(8)

6. Tersi belirtilmedikçe, tüm kararlar basit çoğunlukla alınır.

III. PARTİNİN YAPISI:

1. PARTİ KONGRESİ

Parti kongresi partinin en yüksek organıdır.

a) Olağan parti kongresi üç yılda bir Merkez Komitesinin çağrısı üzerine toplanır.
Kongrede bütün parti örgütleri, Merkez Komitesi tarafından tespit edilen delege anahtarına göre s e ç i l m i ş delegeler aracılığıyla temsil edilir.(9)
Kongrede Merkez Komitesi üyeleri, seçilmemeleri halinde, oy hakkına sahip olmayan (danışma) delegeleri olarak katılırlar.
Merkez Komitesi gerekli gördüğü hallerde, kongreye özel olarak, oy hakkına sahip olmayan danışma delegeleri, ve konuklar çağırabilir.
Kongre, parti örgütlerinde örgütlü üyelerin yarısından çoğunu temsil eden delegenin toplanması halinde; olağan kongre olarak Parti adına karar alma yetkisine sahiptir.

b) Merkez Komitesi gerekli gördügü hallerde, partiyi Olağanüstü Kongreye çağırma yetkisine sahiptir.
Toplam üye sayısı parti üyelerinin 1/3'ünü oluşturan parti örgütlerinin isteği üzerine, Merkez Komitesi, bu parti örgütlerinin Merkez Komitesine yazılı olarak talep götürmeleri halinde, en geç altı ay içinde Olağanüstü Parti Kongresi çağırma yükümlülüğüne sahiptir.
Bu yükümlülüğün yerine getirilmediği hallerde, olağanüstü kongre talebini getiren örgütler kendi aralarında bir Örgütleme Komitesi oluşturma hakkına sahiptirler. Bu Örgütleme Komitesi en geç altı ay içinde Olağanüstü Parti Kongresini gerçekleştirme görevine sahiptir. Bu dönem içinde Merkez Komitesinin yetki ve görevlerini de yerine getirir.

Olağan ve olağanüstü parti kongreleri aynı haklara sahiptir.

c) Kongre, iki kongre arasında yapılan çalışmaları değerlendirir, Merkez Komitesinin faaliyet raporunu alır, değerlendirir.
Parti programının sorunlarını tartışır, karara bağlar.
Tüm siyasal, taktik, örgütsel sorunlar hakkında, kongre sonrasında izlenecek çizgiyi belirleyen kararlar alır.
Parti Merkez Komitesini ve yedeklerini seçer.

d) Kongrede kararlaştırılmak istenen temel kararlar hakkında karar tasarıları, kongrenin en geç üç ay öncesinden parti tartışmasına sunulur.

2. PARTİ MERKEZ KOMİTESİ

Parti Merkez Komitesi yetkisini kongreden alan, iki kongre arasındaki en yüksek parti örgütüdür.

- Merkez Komitesinin sayısı ihtiyaca göre Kongre tarafından tespit edilir.
- Merkez Komitesi —iki kongre arasında— partiyi kongre kararları ışığında yönetir, yönlendirir.
- Kongre kararlarının hayata geçirilmesi için partiye önderlik eder.
- Partinin güçlerini ve kaynaklarını ihtiyaca göre yerleştirir, yönetir.
- Partinin merkezi tüm faaliyetlerinden Merkez Komitesi sorumludur.
- Bu faaliyetleri yürütebilmek için doğrudan Merkez Komitesine bağlı özel görev örgütleri kurma yetkisine sahiptir.(10)
- Partinin merkezi kasası Merkez Komitesinin sorumluluğundadır.

Merkez Komitesinin üyelerinden herhangi birinin, nedeni ne olursa olsun Merkez Komitesi üyeliği görevlerini yerine getirememesi halinde, onun yerine kongrede tespit edilmiş yedeklerden ilk sırada olanı getirilir.(11)

3. PARTİ HÜCRELERİ

Partinin temel örgütleri parti hücreleridir.(12)

- Parti hücreleri üye ve aday üyelerden oluşur. (Aday üyeler, seçme ve seçilme hakkı dışında parti üyelerinin hak ve yükümlülüklerine sahıptir.)
- Her parti hücresi, çalışma yaptığı alanda parti siyasetini hayata geçirmekle yükümlüdür. Çalışma alanının sorunları üzerine kendi inisiyatifi ile karar alıp uygulama hak ve yükümlülüğüne sahiptir.
- Her parti hücresi, kendi adına parti programı çerçevesinde yayın çıkarma hakkına sahiptir.
- Her parti hücresi kendi çalışma alanında, merkezi kampanyalara bütün gücü ile katılma yükümlülüğüne sahiptir.
- Her parti hücresi, ve her parti üyesi, partinin merkezi organlarında yayınlanma talebi ile yazı gönderme hakkına sahiptir.
- Her parti hücresi, yeni üye alma hakkına sahıptir. Üyelik (aday üyelik) hakkında Parti hücresinin kararı, parti hücresinin bağlı olduğu üst örgütün onayı ile kesinleşir.
- Her parti hücresi, kendi çalışma alanında, sempatizan hücreleri oluşturma hak ve görevine sahiptir.
- Her parti hücresi, yukarıdan atanan bir sekreter önderliğinde oluşturulduktan ve çalışmasında belli bir istikrar kazandıktan sonra, sekreterini kendisi seçer.

Sekreter seçimi, bir üst örgüt tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.
— Her parti hücresi, faaliyetlerinin bütün yönleri ve üye durumu hakkında tüm bilgiyi Merkez Komitesine düzenli olarak iletme yükümlülüğüne sahiptir.

4. KUZEY KÜRDİSTAN SEKSİYONU

TKP/ML(B), Kuzey Kürdistan'da, bölgenin milli özelliklerini dikkate alan seksiyon örgütlenmesi oluşturur.(13)

— Kuzey Kürdistan seksiyonu, tüm Kuzey Kürdistan bölgesinde yaşayan tüm milliyetlerden komünistleri kendi çatısı altında örgütler.
— Seksiyon, parti programını ve parti siyasetini bu bölgede hayata geçirme yükümlülüğüne sahiptir. Kürdistan'la ilgili tüm sorunlarda parti programı çerçevesinde özerktir.
— Seksiyon merkezi, doğrudan doğruya TKP/ML(B) Merkez Komitesine bağlı olarak oluşturulur

IV. PARTI DİSİPLİNİ

En sıkı parti disiplini, tüm parti üyelerinin ve parti örgütlerinin en yüksek görevidir.

Parti Kongresinin, parti merkezinin, üst örgütlerin ve hücrelerin kararları tam ve kesin olarak hayata geçirilmelidir. Görüş ayrılıkları olan tüm meseleler üzerine karar alıncaya kadar bütünüyle serbestçe tartışılır.(14)

Parti disiplinine aykırı hareket edenler, ilgili parti örgütü veya üst örgütlerce cezalandırılır.

Örgütlerle ilgili olarak aşağıdaki cezalar verilebilir:

> Uyarı; uzaklaştırma; kongreye kadar, uzaklaştırılan örgütün durumunun tetkiki için geçici komitenin tayini; örgütün dağıtılması, ve üyelerin yeniden kaydı.

Birey üyelerle ilgili olarak aşağıdaki cezalar verilebilir:

> Uyarı; görevden alma; belirgin bir zaman için (geçici) ihraç; kesin ihraç.

Üyelikten çıkarma konusundaki karar, kararı alan örgütün 3/4 çoğunluk kararını gerektirir. Ve ancak bir üst örgüt tarafından onaylandığı zaman geçerlidir (eger çıkarma doğrudan Merkez Komitesi tarafından yapılmıyorsa).

Alınan karara karşı partinin en yüksek organına kadar başvuru hakkı vardır.

İhraç kararı onaylanmadan da, üyenin üyelik hakları dondurulur. İlke olarak ihraç kararları, parti basınında duyurulur.

V. PARTİNİN MALİ KAYNAKLARI

TKP/ML(B) mali ihtiyaç bakımından esas olarak üyelerine, sınıf bilinçli işçilere, işçi sınıfına, yoksul köylülüğe, tüm ezilen yığınlara dayanma ilkesini benimser.

Parti üye aidatı, parti vergisi, bağışlar ve olağanüstü gelirler, partinin mali kaynağını teşkil ederler.

Her türlü harcama, Merkez Komitesi adına ve Merkez Komitesinin denetiminde, onun onayı ile yapılır.

Parti hücreleri, Merkez Komitesinin onayı ile harcadıkları bölgesel, yerel giderlerin üstündeki tüm geliri Merkez Komitesine aktarır.

Üye aidatları, üyelerin net gelirinin en az %10'udur. (15)

Bütün hücreler, gelir-giderleri hakkında düzenli rapor tutmak, hesap vermek zorundadır.

Parti Merkez Komitesi tarafından, veya onun onayı ile, ihtiyaca ve imkanlara göre, partili yoldaşların bir bölümü profesyonel parti işçisi olarak çalıştırılır.(16)

TÜZÜK ÜZERİNE AÇIKLAMALAR

TÜZÜK ANLAYIŞIMIZ

Tüzük, herhangi bir örgütün örgütsel yapı ve işleyişinin genel kurallarını tespit eden bir belgedir.

Tüzük, örgütün amaç ve bu amaca varmak için seçtiği yol vb. üzerine bir belge, bir amaç ilanı belgesi; bir program veya program açıklaması, özeti değildir.

Tüzük, üyelere moral çağrılar yapan, onları bir komünistin nasıl olması, nasıl davranması, nasıl yaşaması gerektiği konusunda eğitmeye çalışan bir eğitim aracı olarak da kavranmamalıdır.

Tüzüğün bir asli görevi vardır: Partinin yapısı ve işleyişi hakkında genel kuralları tespit etmek.

Lenin'in tüzüğe yaklaşımı, "Bir Adım İleri, İki Adım Geri"de söylediği şu sözlerde —ve hazırladığı tüzük taslağında— somut olarak ifadesini bulmaktadır:

> "...işçi örgütleri konusunda eğer kuşku varsa (...) kendi birinci maddeme şöyle bir not eklemeyi kabul ederdim:
>
> > "Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin program ve tüzüğünü kabul eden işçi örgütleri, mümkün olduğunca çok sayıda parti örgütü içine alınırlar."

Işin aslını konuşmak gerekirse ("strenggenom - men"... Aslında; biraz dar yorumladığımızda; so-

runa biraz ciddi yaklaştığımızda vs. -ÇN) böyle bir isteğin yeri, hukuki kurallarla kendini sınırlaması gereken tüzük değil, açıklayıcı yorumlar, broşürlerdir." (Lenin, "Bir Adım İleri, İki Adım Geri", s.92/93, Almanca, cilt 7, s.271)

Gerek dünya komünist hareketinin geçmişinde tüzük konusunda takınılan tavır ve tecrübeleri incelediğimizde, gerekse kendimizin bu konudaki tecrübelerimizi değerlendirdiğimizde, görüyoruz ki, tüzüğe bu asli görevinin yanında başka görevler de yükleyerek tüzüğü şişirmek (tüzüğe eklenen şeylerin doğruluğu-yanlışlığından bağımsız olarak) doğru değildir.

Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin yayınlanmış olan devrim öncesi tüzükleri; Komintern Yürütme Komitesi adına tüm Komintern seksiyonları için önerilen örnek tüzük incelendiğinde görülür ki, bu tüzükler kendilerini bilinçli olarak örgütsel yapı ve işlerlik'in genel kurallarını tespit etmekle sınırlamaktadır.

Bizim tecrübemiz de göstermektedir ki; örgütsel yapı ve işleyiş kuralları dışındaki mesela bir dizi moral talebin vb.nin gerçek anlamda bir tüzük maddesi olarak uygulanma durumu olmamış; böylece bir dizi tüzük maddesi en iyi halde üyelere bir çağrı; onları eğitmeye yönelik talepler olarak kalmıştır.

Yine gerek yayınlanmış olan RSDİP'nin devrim öncesi tüzüklerinin ve Komintern örnek tüzüğünün, gerekse bizim kendi tecrübelerimizin gösterdiği bir başka olgu daha vardır:

Ortaya çıkan her örgütsel yapı ve işleyiş problemini tüzük ile çözmeye, her detayı tüzükte çözmeye, tüzük hükmü haline getirmeye çalışmak boşa çabadır. Tüzük, genel kuralları mümkün olan netlikte tespit edip orada durmalı; uygulamada ortaya çıkabilecek ve çıkan sorunlar bu genel kurallar çerçe-

vesinde, tüzükle çelişmeyecek biçimde somuta uygun olarak çözülmelidir.

Açıktır ki, tüzüğün çok genel tutulması, yorum sorununu gündeme getirmektedir. Tüzüğü her isteyenin kendi istediği biçimde yorumlamasını ve öyle uygulamasını, böylece tüzüğün genel geçerliliğinin, bağlayıcılığının ortadan kaldırılmasını önlemenin yolu, tüzüğü, hem kural, hem de kuralın yorumunu içeren bir belge haline getirmek değil, böylece tüzüğü şişirmek değil; tüzüğün yorumunu bir başka belgede bağlayıcı olarak yapmaktır.

Bir başka sorun şudur:

Tüzük, örgütün içinde bulunduğu andaki yapısına uygun ve uygulanabilir olmalıdır. Varolan örgütün andaki durumuna uygun olmayan bir tüzüğün hükümlerinin uygulanamaz olarak kağıt üzerinde kalacağı açıktır. Açıktır ki, örgütsel yapı ve işleyiş açısından, evrensel geçerliliğe sahip Marksist-Leninist kurallar vardır. Tüzük bu evrensel kurallara ters, aykırı olamaz.

Ancak bu kuralların çerçevesi içinde, örgütsel yapı ve işleyiş sorunu her somutta belli değişiklikler gösterir. Kuralların somut uygulaması, örgütün andaki somut durumuna göre değişiklikler gösterir.

Bunun kavranması, tüzüğün değişmez bir belge olmadığının da kavranması; örgütün gelişmesine, durumuna, ihtiyaçlarına uygun olarak bazı tüzük hükümlerinin de değişikliğe uğrayabileceğinin, bazı hükümlerin eklenebileceğinin, bazı başkalarının silinebileceğinin kavranması demektir.

Diyelim ki, kongre bir tüzük kabul etti. Ve bir de o anda görülen sorunlar çerçevesinde bir de tüzük yorumu/açıklaması kabul etti. Uygulama içinde, örgütün gelişmesi sürecine bağlı olarak örgütsel ya-

pıda belli değişiklikler mümkün ve hatta zorunlu hale geldi. O zaman yapılacak iş, tüzüğü bir dahaki kongrede bu gelişmeye uygun hale getirmektir.

Bu konuda örgütün, örgüt yapısının; sınıf mücadelesinin durumu, onun ortaya çıkardığı gereklilikler; örgütün durumu, gücü, imkanlar tarafından belirlendiği; evrensel geçerliliğe sahip Leninist örgütlenme ilkeleri temeli ve çerçevesinde, her somutun değişiklikler gösterdiği kavranmalıdır. Eğer örgüt, gereklilikler ve imkanlar tarafından belirleniyorsa, ve eğer tüzük denen belge örgütün içinde bulunduğu durumu yansıtmak ve ona uygun olmak zorunda ise, o zaman aynı devrim aşaması içinde de tüzükte bir dizi değişiklikler yapılabileceği açık olmak zorundadır.

Bu söylediklerimize en açık örnek, RSDİP'nin devrim öncesi tüzükleridir.Bu tüzüklerde mesela örgüt yapısı konusundaki bir dizi hüküm değişikliğe uğramıştır (başlangıçta iki merkez, sonra tek merkez); "üye atama" konusundaki hükümler bir dizi değişikliğe uğramıştır vb. (Tabii bu bağıntıda, Leninist tipte bir parti öğretisinin Rusya sosyal - demokrat hareketi içinde oluşması ve hakim kılınması sürecinin de yaşandığı, RSDİP'ndeki bazı somut değişmelerin buna bağlı olduğu da dikkate alınmalı; Leninizmin ortaya koyduğu temel doğruların "geçersiz" kılınması için kullanılmamalıdır bu değişiklikler.)

Ya da diyelim ki, tüzüğün şu veya bu hükmünün somut uygulaması içinde, daha önce sorun görülmeyen bir konuda önemli yorum farklılıkları çıktı. Böyle bir durumda da yapılması gereken; ya bir dahaki kongrede sözkonusu konuda bağlayıcı bir yorum getirmek, veya tüzükte gerekli değişikliği yapmaktır.

Bizim geldiğimiz noktada tüzüğün nasıl bir belge olması gerektiği konusunda düşündüğümüz budur. Yeni Tüzüğümüz bu anlayışla kaleme alınmıştır.

Yeni Tüzüğümüzü kaleme alırken yola çıktığımız örnekler, RSDİP'nin devrim öncesi tüzükleri, ve Komintern'in örnek tüzüğü olmuştur. Anlayışlar bizim durumumuzla birleştirilmeye çalışılmıştır.

Bu yeni Tüzüğümüz, şimdiye kadar geçerli olan, TKP/ML I. Konferansında kabul edilen, II. Konferansta genişletilen, belirli noktalarda ilkesel hataları da olan tüzüğün hatalarının ve yanlış anlayışlarının reddi, onun Marksist-Leninist özünün sahiplenilmesi temelinde yükselen bir tüzüktür.

Yeni Tüzük, eski tüzükten şu temel noktalarda ayrılmaktadır:

* Şimdiye kadar geçerli olan tüzüğümüz, örgütsel yapı ve işleyişin genel kurallarını tespit eden bir belge değil; bunun yanında bir program özeti, amaç bütünlüğü ilanı belgesi; üyelere moral çağrılar yapan bir belge, ve bunun yanında yer yer yorum belgesi idi. Yapılan program özetinin, amaç bütünlüğü ilanının, moral çağrıların ve yorumların doğruluğu-yanlışlığından bağımsız olarak, bu yapı yanlış, tüzüğü zayıflatan bir yapı idi.

Program özeti, bütünlüklü bir program olmadığı için, üye olana bütünlük içinde ne olduğumuzu ve ne istediğimizi gösterme isteği ile yapılmıştı. Bunun aslında tüzükte yeri olmaması gerektiği, en iyi halde bir tüzük yorumunda yer verilebileceği tarafımızdan kavranmamıştı.

Örnek aldığımız Kültür Devrimi döneminin —Kültür Devriminin önderi ÇKP'nin— tüzüğü, ve ona dayanan bir dizi partinin tüzüğü de, bu genel hastalıktan muzdaripti.

Aynı şey diğer fazlalıklar için de geçerlidir. Moral çağrıların, yorumların, amaç bütünlüğü ilanlarının yapılacağı yer aslında "örgütsel kurallar" olan tü-

zük değildir. Tüzüğün bu kadar yüklenmesi sonuç olarak, onu örgütsel yapılanmada dayanılacak ve her hükmü uygulanmak için yazılmış bir belge olmaktan çıkarmakta, onu zayıflatmaktadır.

* Eski tüzük, özellikle II. Konferansta yapılan eklerle, ortaya çıkan her örgütsel sorunu, tüzük hükmüne bağlayarak çözmeye çalışan bir anlayışı yansıtmaktadır. Genel kurallar yerine, yer yer detaya girilmektedir. Bu da gerçekte tüzüğü zayıflatan, genel kural ile, onun uygulanmasında çıkan şu veya bu somut problemin andaki çözümünü aynı seviyeye getiren bir tavırdır. Çözüm yukarıda da belirttiğimiz gibi, tüzüğe ek olarak yapılacak yorum ve açıklamalardır.

* Eski tüzüğümüz, önemli ölçüde, örgütün var olan durumundan yola çıkmamakta; olması gerekenden, olması istenenden yola çıkmaktadır. Bunun sonucunda da bir dizi tüzük hükmü yerine getirilemez, uygulanamaz hale gelmektedir. En açık örnekler, TİKKO, Kadınlar Örgütlenmesi, TMLGB hakkındaki bağlayıcı tüzük hükümleri, Merkez Denetim Komisyonu konusundaki bağlayıcı tüzük hükmü vb.dir.

* Eski tüzüğümüzün öngördüğü örgütsel yapı, görüşümüzce durumumuza uymayan, illegalite açısından sakat, bir alttaki hücre sekreterinin mutlaka bir üst hücre üyesi olmasını şart koşan bir yapıdır.

Yeni tüzük bu noktada sözkonusu şartı ortadan kaldırmakta, örgütsel yapının şartlara uygun hale getirilebilmesinin önündeki tüzük engelini kaldırmaktadır.

* Eski tüzüğümüz, Kuzey Kürdistan'daki örgütlenmeyi, diğer bölge örgütlenmeleri düzeyinde ele almakta; Kürdistan bölgesinin kendine özgü milli sorunlarının orada özel bir örgütlenme gerektirdiğini kavramamaktadır.

* Eski tüzüğümüz, demokratik merkeziyetçilik, disiplin vb. sorunlarda bir dizi noktada detaya girmekte; bütün bu detaylı tavırlar içinde ama mesela "Eleştiri özgürlüğü — Eylem birliği" ilkesini doğru bir biçimde savunmamaktadır.

Yeni tüzükte işte bütün bu temel noktalarda, eski tüzüğün hata, eksiklik ve sapmalarından kopmaya çalıştık.

TÜZÜK MADDELERİNE AÇIKLAMALAR:

(1) İSİM ÜZERİNE

Türkiye'de bir Komünist Partisinin isminin neden TKP/ML olması gerektiğini; İbrahim Kaypakkaya yoldaş "TİİKP Program Taslağının Eleştirisi" adlı yazısının "Bilimsel olarak doğru olması ve proletaryanın siyasi bilinçlenmesine katkıda bulunması için Partimizin adı ne olmalıdır?" bölümünde parlak bir biçimde gerekçelendirerek ortaya koymuştur. (Bkz. İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, Ocak Yayınları, s.35-45)

Sonraki gelişme sürecinde TKP/ML içinde şekillenen oportünist kanatla kendimizi ismen de ayırabilmek için; 1981 Mart'ında gerçekleşen bölünmede, TKP/ML(B) I. Konferansında; TKP/ML ismine (B) Bolşevik ekini koyduk. Böylece Partiyi bolşevikleştirme amacımızı partinin isminde de dile getirdik.

TKP/ML(B) isminin bugün ne anlama geldiği, TKP/ML(B) III. Konferansında alınan, daha sonra Olağanüstü Parti Konferansında da belli düzeltmelerle bir kez daha onaylanan, bugünkü durumumuz ve görevlerimiz üzerine kararda şöyle belirlenmiştir:

Konferansımız bugün bizim durumumuzu, ve bu duruma uygun faaliyetleri şöyle değerlendirir:

— TKP/ML(B), bugünkü durumu ile, sahip olduğu teorik temeli itibarı ile, ve bugün savunduğu görüşleri, çizgisi itibarı ile, oportünist gruplardan nitelik olarak ayrı; Marksizm-Leninizme sadık kalmaya kararlı, kavradığı her noktada hatalarını aşmaya hazır olduğunu pratikte göstermiş olan, az sayıda Marksist-Leninistin oluşturduğu; Türkiye işçi sınıfının kitle hareketi ile hemen hemen hiçbir bağı olmayan, amacını gerçek bir Bolşevik Partinin yaratılması, Türkiye işçi sınıfına önderlik ederek Türkiye'de Demokratik Halk Devriminin gerçekleştirilmesi, durmaksızın İşçilerin-Köylülerin Devrimci-Demokratik Diktatörlüğü şartlarında sınıf mücadelesinin, devrimin sürdürülmesi, Sosyalist Devrimin gerçekleştirilmesi, Proletarya Diktatörlüğü şartlarında Sosyalizmin inşası, Komünizme ilerleme, ve dünya çapında Komünizmin kesin zaferi için mücadele olarak tespit etmiş Marksist-Leninist bir partidir.

Bolşevik Parti isimlendirmesi, gerçek anlamda bir Bolşevik Parti bağıntısında, yani teorik bakımdan yetkinleşmiş, Marksizm Leninizmi bütünlük içinde kavramış, uygulamada ustalaşmış kadrolara sahip, ülke devriminin program ve taktiklerinde her

temel noktada berraklığa kavuşmuş, Marksizm-Leninizmi işçi sınıfına taşıma işinde ustalaşmış kadrolara, sürekliliği sağlanmış sağlam bir örgütsel yapıya, işçi sınıfının kitle hareketi ile sağlam bağlara sahip yetkin bir Bolşevik Parti olma anlamında, gerçek durumumuzun değil, varmak istediğimiz hedefin bir ifadesidir.

Bu anlamda Bolşevik Parti isimlendirmesi, bizim için opportünizme-revizyonizme karşı Marksizm-Leninizmi savunmanın savaş ilanı, ve varmayı istediğimiz hedefin ilanıdır.

TKP/ML(B), Bolşevik Parti inşasını önüne görev olarak koymuştur. Biz bu görevi çözmek için gidilecek uzun yolun henüz başındayız. Biz Bolşevik Parti inşasının birinci aşamasındayız. Bu aşamanın da çok başlarındayız.

Konferansımız, Parti İnşasının birinci aşaması içinde olduğumuz tespitini yaparken, bugün bizim çözmek zorunda olduğumuz görevler dizisinin içinde önemli bir bölümünün, Rusya'daki Bolşevik Partinin somut şekillenme süreci gözönüne alındığında, Stalin'in "İktidarı Ele Geçirmeden Önce ve Sonra Parti" başlıklı yazısında, birinci inşa aşamasının başladığı tarih olarak ortaya koyduğu 1900 sonları öncesinde çözülmüş olduğunun bilincindedir.

Konferansımız bu aşamada temel görevimizin, Partinin biçimlendirilmesi, öncünün kazanılması görevi olduğu yönündeki İkinci Konferans tespitlerimizi bir kez daha onaylar.

Somut olarak önümüzde duran görevler şun

lardır:

— Teorik alanda: Marksizm-Leninizmın,revizyonizm tarafından çarpıtılmış, tanınmaz hale getirilmiş teorik önermelerine, Marksizm-Leninizmin ilkelerine sahip çıkmak; onları her türden çarpıtmaya karşı ideolojik mücadele içinde savunmak. Bu görevi çözebilmek için Marksist-Leninist eserlerin sistemli eğitimi ve incelenmesi, Dünya Marksist-Leninist Hareketinin platformunun yaratılması için çalışma. Marksizm-Leninizmin teorik önermelerine sahip çıkılan her konu ve alanda, ülke devriminin program ve taktiklerinin yaratılması. Marksizm-Leninizmin teorisine sahip çıkmada ustalaşmaya paralel olarak, Marksizm-Leninizm ışığında dünyadaki gelişmelerin gözden geçirilmesi, ve teorinin henüz cevap vermediği alanlarda cevapların verilmesi.

Bu görevlerin sıralanması, aynı zamanda, teorik çalışmada çıkış noktasının, ve ağırlığın ne olması gerektiğini göstermek tedir. Sıralama, önce biri bitecek, sonra diğeri başlayacak biçiminde anlaşılmamalıdır. Sıralama, çıkış noktasının Marksist-Leninist ilkeler olması, ve Marksist Leninist Hareketin birliği için platformun yaratılması çalışmasının öncelikli olarak ele alınması biçiminde anlaşılmalıdır.

Bugün bizim durumumuzda bu teorik alandaki görevlerin mümkün olan en ileri kollektif bir biçimde çözülmesi; bütün kadroların —en ileri kadrolar da dahil olmak üzere— teorik seviyelerinin geriliği, modern revizyonizmden köklü bir kopuşun gerçekleştirilmemiş olması olgusu ve

buna bağlı olarak yaptığımız bir dizi re vizyonist hata, bizim Leninist anlamda te orisyenlere henüz sahip olmadığımız gözö nüne alındığında, bizim durumumuza uygun ve zorunludur.

Yine bizim durumumuzda teorik çalışmaların (herşeyden önce Marksizm-Leninizmin genel teorik ilkelerinin temel özellikleri içinde tarafımızdan kavranması, savunulması anlamında) olağanüstü önemde olduğu, Parti İnşasının üç alanı olan teori/kadro/örgüt yaratılması çalışmaları içinde çalışmaların merkezinde bulunduğu, bulunmak zorunda olduğu tespit edilmek zorundadır.

— Pratik alanda: "İşçi sınıfı hareketiyle Sosyalizmin birleştirilmesi" talebini yerine getirebilmek için, bugün bunun ön şartı olarak öncelikle öncü kesim arasında propaganda çalışması yoğunlaştırılmak, sistemli bir şekilde sürdürülmek zorundadır. Kazanılması bugün esas görev olan öncü kesim, kendimizi dışta tutarsak, öncelikle oportünist ve revizyonist örgütler çevresinde örgütlü kesimdir. Propaganda çalışmamızda hedeflerimizden biri bunlar olmak zorundadır. Bunun dışında, işçi sınıfının doğal öncüleri durumunda olan, henüz şu veya bu örgüt etrafında örgütlenmemiş kesim vardır. Bunlar da propaganda çalışmamızın hedeflerinden biri olmak zorundadır. Partinin "işçi sınıfının" öncü örgütü olduğu düşüncesine, ve bizim bugün işçi sınıfı içinde hemen hemen hiçbir gücümüz olmadığı olgusuna uygun olarak önümüzdeki dönemde gücümüzü işçi sınıfı için de çalışmaya yoğunlaştırmak zorundayız.

Propagandanın esas çalışma biçimi olması

hiçbir şekilde yalnızca propaganda yapılacağı biçiminde kavranıp uygulanmamalıdır. Güç elverdiği ölçüde, propaganda çalışmasına bağlı olarak, ajitasyon çalışması yürütülmesi; kitlelerin eylemlerine katılınması, onlara önderlik edilmeye çalışılması görev olarak kavranmalıdır.

Bu bağıntıda şunu da belirtmeyi gerekli görüyoruz: Dışta yapılacak çalışmada ajitasyonun boyutları belirli ölçülerde sınıf mücadelesinin gelişmesi tarafından da belirlenir. Devrimci durumun yükseldiği dönemler kural olarak ajitasyonun boyutları da yükselir ve evet, daha "öncü" tam olarak kazanılmamış da olsa, belli şartlarda ajitasyon çalışmada çalışmanın esas biçimi olarak önplana da geçebilir. Ama bu durumda bile, eğer henüz "öncü" kazanılmıştır diyecek durumda değilsek, ajitasyon çalışmamız da, kitle eylemlerine katılmamız da öncelikle bu görevin çözülmesine, öncünün kazanılmasına hizmet eder. Şu bilinmelidir ki, öncünün kazanılması için propaganda çalışmanın esas biçimidir, ama yalnızca propaganda çalışmasıyla da öncü kazanılamaz. Özellikle işçi sınıfının içinden gelen öncü unsurların kazanılmasında işçi sınıfının sınıf mücadelesinin ön saflarında yeralmak belirleyici önemdedir.

Konferansımız bugünkü somut durumumuzun değerlendirilmesinde, bugün Türkiye'de somut durumun, sosyalizm ile işçi sınıfının pratik bağı, bu bağın seviyesi bağıntısında, bizim işçi sınıfı hareketi ile somut-pratik bağlarımızın "işçi sınıfı hareketi ile Sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" şeklinde bir tespit yapabileceğimiz derecede zayıf olduğunu tespit

eder. Geçmişte, TKP/ML döneminde, 12 Eylül öncesinde, bu bağlar bugünkü bağlara göre daha ileri seviyede olmuş olmasına rağmen, yine de imkanlar ve doğru bir çizginin uygulanması halinde o dönemde yapılabileceklerle karşılaştırıldığında, olağanüstü derecede kısıtlı ve sınırlı idi. Gerek Marksizm-Leninizmi, gerekse işçi sınıfı hareketini zayıflatan bu kötü durumun esas sorumlusu kuşkusuz bu konuda geçmişte siyasi çizgide büyük yanlışlar yapan Marksist-Leninistlerdir.

Konferansımız bir anlamda bugün Türkiye'de "işçi sınıfı hareketi ile Marksizm-Leninizmin ayrı ayrı yollarda yürüdüğü" tespitini yaparken, bu tespitin; Lenin'in daha XIX. yüzyıl sonunda bütün (ileri) ülkeler için yapmış olduğu, bu "ayrı ayrı yürüme" döneminin tarihi olarak kapanmış olduğu tespiti ile çelişmediğini özel olarak açıklar.

Bu bağıntıda Türkiye'de de Rusya'da 1883-1894 arası döneme benzer bir ayrı ayrı yürüme döneminin daha 1920 başlarında tarihi olarak kapanmış olduğunu; bugünkü ayrı ayrı yürüme olgusunun tarihi olarak kapanmış bu dönem ile benzetilmesinin, hem durum ve hem de görevler açısından yanlış olduğunu açıklar.

İşçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürümc olgusu BUGÜN yalnızca ülkemiz açısından değil, modern re vizyonizmin hakimiyeti, ona karşı mücade lenin hataları vb. sonucu, Marksist-Leninist Dünya Hareketinin yeniden şekillenme süreci içinde birçok ülkede yaşanan, yaşanmak zorunda kalınan bir olgudur.

Konferansımız, işçi sınıfı hareketi ile Sosyalizmin ayrı ayrı yollarda yürümesi kötü durumunun ancak Marksist-Leninistlerin bilinçli çabaları ile aşılabileceğini, bu durumu aşmak için de, içinde bulunduğumuz durumda pratik faaliyetlerimizde gücümüzü işçi sınıfı içinde yoğunlaştırmamızın mutlak zorunluluk olduğunu bir kez daha vurgular.

— Konferansımız, "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi" ile ilgili yaptığı tespitler ışığında kendi geçmişimizin gözden geçirilmesini, bu konuda özeleştiri görevini Partimizin önüne koyar.

(TKP/ML(B) Olağanüstü Parti Konferansı Raporu, s.84-90)

(2) "TKP/ML(B) PROGRAMININ KABULÜ" ŞARTI ÜZERİNE

Partimizin bugün bütünlüklü ve tek belge halinde, partinin en yüksek otoritesi tarafından onaylanmış bir programı yoktur.

Ama tüm partinin ideolojik-siyasi temelini oluşturan; ve bütünlüklü bir programın çıkış noktası, ve temel dayanakları olan Marksist-Leninist programatik görüşleri vardır.

Tüzükteki "Programın kabulü" şartı, bugünkü koşullarda sözkonusu programatik görüşlerin kabulü olarak kavranmalıdır. Ne yazık ki, bu programatik görüşler de şu anda derli-toplu bir belge içinde birarada bulunmamaktadır. Çeşitli belgeler içinde dağınık durumdadır. Şu andaki temel programatik görüşlerimizi bir belge içinde toplamayı Olağanüstü Parti Konferansımız önümüze görev olarak koymuştur. Bu görev çözüldüğünde, tüzüğün bu maddesi, sözkonusu belgede savunulan

görüşlerin kabulü biçiminde okunacaktır. Bu görev çözülene dek bu maddenin içeriği hakkında şunları tespit ediyoruz:

a) Marksist-Leninist olarak değerlendirilmenin güncel kıstasları:

Bu konuda III. Konferansımızın aldığı, ve Olağanüstü Parti Konferansımızın onayladığı karar şöyledir:

MARKSİST-LENİNİST OLARAK DEĞERLENDİRİLMENİN BUGÜNKÜ KISTASLARI SORUNU

Konferansımız, her dönemde Marksizmin (Emperyalizm çağında Marksizm-Leninizmin) devrimci özünü savunanların Marksist (Emperyalizm çağında Marksist-Leninist) olarak değerlendirilmesi gerektiğini; yine her dönemde "Marksizmin (Marksizm-Leninizmin) devrimci özünü savunma"nın ne anlama geldiğinin içeriğinin revizyonizme-oportünizme karşı mücadelenin gerekleri gözönüne alınarak somut olarak açıklanması, doldurulması gerektiğini tespit eder. Konferansımız her dönemde somut olarak tespit edilmesi gereken Marksizmin güncel kıstaslarının elbette Marksist-Leninist bilim temelinde yükselmesi gerektiğinin, bu kıstasların Marksizm-Leninizmin her üç alanındaki temel görüşleri ile çelişemeyeceğinin, onlara uygun olmasının zorunlu olduğunun bütünüyle bilincindedir.

Konferansımız, her dönemde somut olarak tespit edilmesi gereken güncel kıstasların, oportünizme/revizyonizme karşı mücadele içinde Marksist-Leninistleri bir program etrafında birleştirmenin bir a-

racı olduğunu, Marksist-Leninistlerin kendi içlerindeki oportünist-revizyonist hatalara, sapmalara karşı mücadelenin bir aracı olduğunu tespit eder. Her dönemde tespit edilen güncel kıstasların kabulü, ve bu kıstaslar doğrultusunda çalışma yapılacağının açıklanması, Dünya Marksist-Leninist Hareketinin parçası olarak görülmenin ilk önşartıdır. Güncel olarak tespit edilen kıstasların herhangi birinde esasta yanlış pozisyonda duran, ve bu yanlış pozisyonunu temelli eleştirilere, ilkeli ideolojik mücadeleye rağmen savunanlar; ve bu anlamda hatalarını düzeltme imkanı görülmeyenler, Marksist-Leninist, Dünya Marksist-Leninist Hareketinin parçası vb. olarak değerlendirilemezler.

Konferansımız, bugün modern revizyonizme ve her türden oportünizme karşı Marksizm-Leninizmin savunulmasının aktüel gerekleri, ve Dünya Marksist-Leninist Hareketinin durumunu gözönüne alarak, şu kıstaslara uyan grupların (bu kıstasları kabul ettiğini, ve bunlar doğrultusunda çalışma yapacağını açıklayan grupların) Dunya Marksist-Leninist Hareketinin parçaları olarak görülmesi gerektiğini açıklar:

— Marx, Engels, Lenin, Stalin'i Marksizm-Leninizmin klasikleri olarak savunmak

— Kruşçev modern revizyonizmine karşı çıkmak; Kruşçev tipi modern revizyonizmi Rus sosyal-emperyalizminin ideolojik dayanağı olarak kavramak ve mahkum etmek

— Kruşçev modern revizyonizmine karşı

ideolojik mücadelenin tamamlanmamış olduğunu, bu mücadele içinde çok önemli hata ve sapmalar bulunduğunu, bu mücadelenin tamamlanmasının önümüzde görev olarak durduğunu kabul etmek

- Üç Dünya Teorisini karşı-devrimci bir teori olarak mahkum etmek; Üç Dünya Teorisinin köklerine karşı mücadeleyi görev olarak kabul etmek

- Mao Zedung'un değerlendirilmesinde, hem onun Marksizm-Leninizmin beşinci klasiği olarak değerlendirilmesine, ve hem de 1957 sonrası için revizyonist genel değerlendirilmesine karşı çıkmak

- Arnavutluk Emek Partisi'nin bugünkü çizgisinin revizyonist olduğunu tespit, ve bu çizgiyi mahkum etmek.

- Dünya Marksist-Leninist Hareketinin birliğini sağlamak için bugün Dünya Komünist Hareketinin platformunun yaratılması çalışmasının kavranacak esas halka olduğunu; gerek uluslararası alanda, gerekse tek tek ülkelerde Marksist-Leninist hareketin birliğini sağlamanın yönteminin açık ve kamuoyu önünde ilkelere dayalı ideolojik mücadele olduğunu kabul etmek

- Leninist Parti Öğretisini, bugün özellikle de bu öğretinin partinin nasıl yaratılacağına ilişkin "İki Aşamalı Parti İnşası Öğretisi" alanını evrensel bir öğreti olarak savunmak

- Marksizm-Leninizmin yöntemsel önermelerine, özellikle "teori/pratik" uyumluluğu ve "özeleştiri" yöntemlerine sıkıca bağlı olmak." (Bolşevik Partizan 27, s.8-9)

Partimize üye olmak isteyen her kişi, bu konudaki genel anlayışımızı, ve tek tek tespit ettiği-

miz güncel kıstaslar konusundaki görüşlerimizi kabul etmelidir.

Sözkonusu kıstasların her birinin içeriğinin tarafımızdan nasıl doldurulduğu şu belgelerde ortaya konmuştur:

Klasiklerle ilgili: YD. Bölgesinin TKP/ML II.Konferansına yaptığı hazırlık konferansının kararı (Bkz. BP Belgesel Yayınları III, s.109-110)

Modern revizyonizme karşı, ve ona karşı mücadeleyi değerlendiren tavrımız: SBKP XX. Parti Kongresi Raporunun Eleştirisi (Bkz. Kara Eğitim Malzemesi, s.v-cii)
Mao Zedung üzerine dörtlü ortak açıklama (Bkz. BP 15/5, s.50-89)

Üç Dünya Teorisine karşı tavrımız: Üç Dünya Teorisinin eleştirisi (K. S.6, s.1-43)

Mao Zedung Değerlendirmesi konusunda: Dörtlü ortak açıklama (Bkz. BP 15/5, s.50-89)

Arnavutluk Emek Partisi'nin değerlendirilmesi konusunda: AEP VIII. Kongre değerlendirmesi yazısı (Bkz. BP 15/5, s.15-39)
Bu konuda III. Konferansımızın aldığı, Olağanüstü Parti Konferansımızın onayladığı karar da programatik görüşlerimizin parçasıdır. (Bkz. OPK Raporu, s.70-73)

Dünya Marksist-Leninist Hareketinin Birliği sorunu üzerine: 13'lü Ortak Açıklamanın eleştirisi yazısı (Bkz. BP 12/2, s.3-29)

Leninist Parti Öğretisi bağıntısında: III. Konferansımızın aldığı karar (Bkz. OPK Raporu, s.76-84)

Stalin ile ilgili: "Stalin'e karşı tavır Marksist-Leninistlerle her türden oportünistleri ayıran temel kıstaslardan biridir!" (Bkz. BP 14/4, s.20-103)

b) Türkiye'nin yapısı, devrim aşaması, devrimin yolu vb. hakkında Partimizin bugün savunduğu görüşler kabaca şöyledir:

Partimizin öncülü olan TKP/ML, Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısını "yarı-sömürge yarı-feodal"; ülkede baş çelişmeyi "feodalizmle halk yığınları arasında"; devrim aşamasını "demokratik halk devrimi"; devrimin yolunu "kırlarda kızıl siyasi bölgeler kurarak, şehirleri kırlardan kuşatarak kurtarma biçiminde halk savaşı yolu" olarak tespit etmiştir.

Bu tespitler, önemli ölçüde Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının bilimsel bir tahliline dayandırılmamıştır.

Bu tespitler önemli ölçüde, Çin Devriminin deneylerinin yanlış bir şekilde genelleştirilmesi, ve Türkiye için Çin Devrimi yolunun bir şablon gibi kullanılmasının sonucu olan tespitlerdir.

TKP/ML(B) olarak ortaya çıktığımızdan bu yana, biz Marksist-Leninist ilkelere dayanarak, Çin devriminin deneylerinin yanlış genelleştirmelerini ve bunların "yarı-sömürge yarı-feodal ülkeler" genellemesi içinde ele alınan tüm ülkeler için, bu arada Türkiye için şablon olarak kullanılmasını reddettik. Ancak bu tespitlerin karşısına alternatifleri, Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının Marksist-Leninist teoriye dayalı t a m bilimsel bir çözümlemesi temelinde ortaya koymadık, geçmişimizin yanlışlarından kopma bu anlamda henüz kesin bir şekilde gerçekleştirilmiş değildir.

Bu görev önümüzde durmaktadır. Bu görevin nasıl çözüleceği konusunda atılacak adımlar tespit edilmiştir.

Bunun bilincinde olarak, bugün savunduğumuz

görüşler şunlardır:

Türkiye emperyalizme bağımlı, yarı-sömürge, feodalizmin belli ölçülerde varlığını sürdürdüğü, geri kapitalist bir ülkedir. Hakim olan kapitalizm emperyalizme bağımlı, komprador kapitalizmidir.

Baş çelişmenin feodalizm ile halk yığınları arasında olduğu tespiti yanlış, feodalizmin özellikle ekonomideki ağırlığını olduğundan fazla gören ve gösteren, komprador kapitalizminin Türkiye toplumunda hakım olduğunu görmeyen bir tespittir.

Türkiye'de devlet iktidarı, bütün cumhuriyet tarihi boyunca hiçbir dönemde burjuva anlamda da demokratik olmamıştır. Çeşitli ton ve biçimlerdeki faşizm, hakim sınıfların iktidar biçimi olagelmiştir.

Türkiye'de devrim aşaması, işçi sınıfı önderliğinde, ilk adımda emperyalizme bağımlılık zincirini kıracak, siyasal demokrasiyi gerçekleştirecek, özgürlüğü sağlayacak, her türlü milli baskıya son verecek, uluslara ayrılma hakkını, tüm milliyetlere hak eşitliğini sağlayacak, bütün feodal kalıntıları tasfiye edecek, ve fakat kapitalizmin temellerine topyekûn saldırı başlatmayacak olan; iktidar hedefi İşçilerin-Köylülerin Devrimci-Demokratik Diktatörlüğü olan, Demokratik Halk Devrimidir.

Bu devrim, sosyalist devrimi gerçekleştirmek; proletarya diktatörlüğünü kurmak; proletarya diktatörlüğü şartlarında sosyalizmi inşa etmek; tüm dünya proletaryası ile omuz omuza Komünizme doğru ilerlemek için, atlanması mümkün olmayan bir ara aşamadır.

Bu devrim ile, sosyalist devrim arasında geçiş sürecini belirleyecek olan, işçi sınıfının bilinç ve

örgütlülük seviyesi, yoksul köylülükle ittifak seviyesi; mücadele, yalnızca mücadeledir.

Bu devrimin Çin'deki biçimi ile halk savaşı yolu ile gerçekleşeceğini savunmak; "feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme baş çelişmedir" yanlış tespitine, ve "Mao Zedung Düşüncesi" adına savunulan bazı yanlış "ilke"lere dayanan, Türkiye gerçekleri ile uyuşmayan bir savunudur.

Devrimin askeri yolunu bugünden kesin hatları ile tespit etmek, sınıf mücadelesinin gelişmesinden bağımsız olarak masa başında yapılan bir tespittir.

Biz bugün devrimin askeri yolu, cografi gelişme yolu sorununa cevap vermeden; esas çalışmanın büyük şehirlerde işçi sınıfı içinde yoğunlaştırılması gerektiğini savunuyoruz.

c) <u>İbrahim Kaypakkaya yoldaşın çeşitli programatik görüşleri ile ilgili olarak yaptığımız değerlendirmeler şu belgelerde ortaya konmuştur:</u>
(Bkz. 15/16 Haziran broşürü, s.19-36 arası)
(Bkz. BP 1983 Özel Sayı, s.6-23 arası)
(Bkz. "İbrahim Kaypakkaya ve Parti İnşası", BP 16/17, s.26-32 arası)

(3) <u>PARTİNİN HERHANGİ BİR ÖRGÜTÜNDE FAAL OLARAK ÇALIŞMA HÜKMÜ ÜZERİNE:</u>

Bu hüküm, açıktır ki, genel kuraldır. Bu kuralın kuraldışıları vardır.

Mesela, bir üyenin çalıştığı parti hücresi dağılabilir; ya da bir üye yeni hücre kurmak için görevlendirilir, gittiği yerde parti hücresi yoktur; vb. vs.

(4) Bu hüküm bir genel kuralı ifade etmektedir.

Bu hüküm, hiçbir grubun, grup yapısını koruyarak, bir grup olarak partiye alınamayacağını ifade eder. Bu anlaşılır birşeydir de. Parti içine bir grubu grup yapısını koruyarak almak, parti içinde ikinci bir partiyi kabul etmek, hizipçiliği kabul etmek demektir.

Ama bu hüküm, şu veya bu grubun üyeleri hakkında, o grup dağıtıldıktan sonra, bir genel kararın alınmasını dıştalamaz.

Mesela Troçkistler, 1917 Temmuzundan sonra Rusya Komünist Partisi/Bolşevik'e alınırken böyle bir genel karar temelinde, tabii birey olarak, partiye alınmıştır.

Tüzüğümüz, belli şartları kabul eden her kişinin partiye üye olabileceğini öngörmektedir. Açıktır ki Komünist Partiye üyelik için belirleyici olan, içinde bulunulan sınıf kökeni değil, sınıf konumudur. Ama bu, sınıf kökeni üyelikte hiç rol oynamayacaktır anlamına gelmez.

Uygulamada, en başından itibaren, işçi sınıfı kökenlilere, işçi sınıfı içinde de sanayi proletaryasına öncelik verilmek zorundadır.

Köylüler içinde yoksul köylülere; milliyetler içinde ezilen milliyetlere, cinsler içinde kadınlara, üye alımında tabii ki genel bir seviyeyi tuttırma önşartı ile, öncelik verilmek zorundadır.

(5) "Parti örgütleri"; hücreleri, özel görev hücrelerini, Merkez Komitesini olmak üzere, tüm parti örgüt birimlerini kapsayacak biçimde kullanılmaktadır.

Partinin en yüksek organı olan Parti Kongresi de tabii ki itirazları gözden geçirerek, partiye üye alma hakkına sahiptir.

(6) ADAYLIĞI UZATMA HÜKMÜ ÜZERİNE

Süreyi, karar alan organ tespit eder.

(7) DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK İLKESİNİ KAVRAYIŞIMIZ ŞÖYLEDİR:

Leninist Partinin İşleyiş İlkesi Demokratik Merkeziyetçiliktir!

Komünist Partisi işçi sınıfının çok küçük bir bölümünü örgütlü olarak içinde barındırmasına rağmen, işçi sınıfının ve diğer devrimci sınıf ve tabakaların kendiliğinden hareketini bir hedefe yönlendirme görevini üstlenen bir örgüttür. Bu örgütün bu büyük görevini yerine getirebilmesi için eylemde "tek bir insan" gibi hareket etmesi mutlak gerekliliktir. Komünist Partisi, üyelerinden "çelikten bir disiplin" talep eder. Bu disiplin kölece değil, bilinçli bir disiplindir. Bu disiplinin temeli, işçi sınıfının kurtuluşu için onun "örgütünden başka birşeyinin olmadığı" bilincidir. Komünist Partisinin belli işleyiş kuralları vardır. Bütün bu kurallar her parti üyesi tarafından en baştan bilinen ve uyulması kabul edilen kurallardır. En kısa ifadesi ile Demokratik Merkeziyetçilikle ifade edilen bu kurallar; adından da anlaşılacağı üzere, demokrasi ve merkeziyetçiliği birlikte içermektedir. Demokrasi ve merkeziyetçiliğin sınırları, devrimin her döneminde, partinin içinde bulunduğu her anda aynı kalmaz. Bunlar duruma göre daralır, genişler. Esas olan,

içinde bulunulan her anda, an'ın mümkün kıldığı en geniş demokrasiyi; merkeziyetçiliği sarsmayacak biçimde uygulamaktır. Demokratik Merkeziyetçiliğin demokrasi yönü, öncelikle parti içinde görüş ayrılıkları üzerine serbestçe tartışılması; ideolojik mücadelenin yürütülmesi; parti içinde ilkesel konulardaki görüş ayrılıklarının (yalnızca ilkesel konularda olanların değil, ama ilkesel konularda mutlaka, sunuş biçimi ve zamanı şartlara bağlı olarak) kamuoyuna da yansıtılması; Partinin ve partiyi destekleyenlerin ve devrimci kamuoyunun parti içinde görüş ayrılıklarının durumunu yazılı belgeler üzerinden bilmesi, denetleyebilmesi; partiyi kontrol edebilmesi ve ideolojik mücadeleye katılabilmesi, müdahale edebilmesi imkanına sahip olması anlamına gelir.

Parti içinde, Parti Programı çerçevesinde ve parti kurallarına uygun olarak yürütülen tartışma ve eleştiri özgürlüğü, demokrasinin gereğidir. Ancak bu özgürlük hiçbir şekilde, partinin aldığı ve uygulamaya geçilen bir eylem kararının uygulanmasında eylem birliğini bozma özgürlüğüne dönüştürülemez. Eleştiri özgürlüğü, eylem birliğini sabote etmeyecek biçimde ele alınır ve uygulanır.

Bu noktada bizim doğru Marksist-Leninist pozisyonlara varmamız süreç içinde olmuştur. "Eleştiri özgürlüğü — Eylem birliği" ilkesinin kavranması ve uygulanması bağıntısında, geçmişin bürokratik merkeziyetçi sapmalarından kopmamız, özellikle eski kardeş örgütlerimiz olan Avusturya Marksist-Leninist Partisi, Akıma Karşı ve Batı Berlinli Komünist adlı örgütlerin getirdiği eleştiriler sonrasında yürüttüğümüz ideolojik mücadele içinde olmuştur.

Üçüncü Konferansımız bu konudaki pozisyonlarımızı olumlu olarak şöylece formüle etmiştir:

"1. "GENEL OLARAK E Y L E M KONUSUNDA KARAR ALINDIKTAN S O N R A EYLEM KARARI ÜZERİNE TARTIŞILMASI DOĞRU DEĞİLDİR" ŞEKLİNDEKİ BİR GENEL TEZ, LENİNİZMİN BU KONUDAKİ GENEL TEZİ İLE ÇELİŞEN, REVİZYONİST BİR TEZDİR

Leninizmin bu konudaki genel tezi Lenin tarafından "Eleştiri Özgürlüğü ve Eylem Birliği" başlıklı yazısında formüle edilmiştir:

> "BELLİ BİR EYLEMİN BİRLİĞİNİ SARSMADIĞI SÜRECE, TAMAMEN VE HER YERDE ELEŞTİRİ ÖZGÜRLÜĞÜ, VE PARTİ TARAFINDAN KARARLAŞTIRILAN BİR EYLEMİN BİRLİĞİNİ YOK EDEN VEYA ZORLAŞTIRAN HİÇ BİR ELEŞTİRİYE İZİN VERMEMEK."

"Genel olarak eylem konusunda karar alındıktan sonra, eylem kararı üzerine tartışılması doğru değildir" şeklindeki bir genel tez, bir başka biçimde, "Eylem konusunda karar alındıktan sonra, eleştiriye izin verilmez" biçiminde de ifade edilebilir. Böyle ifade edildiğinde, Lenin'in genel tezi, ilkesi ile çeliştiği çok daha açık görülmektedir. Lenin için, eylem konusunda karar alındıktan sonra da tartışma ve eleştiri özgürlüğü —bu özgürlüğün kullanılması eylem birliğini yok etmediği ve zorlaştırmadığı sürece— vardır, kuraldır. TKP/ML(B) Merkez Komitesinin 1 Mayıs polemiği içinde 22.4. tarihli mektubunun bir bölümünde ileri sürdüğü, "Genel olarak eylem kararı alındıktan sonra eylem kararı üzerine tartışılması doğru değildir" biçimindeki genel tezde ise, tartışma ve eleştiri özgürlüğünün ortadan kaldırılmasının Lenin'deki temel kıstası olan "eylem birliğini bozmama" kıstası ortadan kalkmakta; eylem konusunda kararın alınmış olması, tartışma ve eleştiri özgürlüğünün ortadan kaldırılması için yeterli olarak görülmektedir. Böyle bir genel tez, eylem ka-

rarları alındıktan sonra da, onlar henüz uygulama aşamasına gelmeden, bir dönem olabileceği, böyle bir dönemde, alınan kararın doğruluğu ve yanlışlığı konusunda yürütülecek bir tartışmanın sonradan uygulanacak olan eylemin birliğini yok eden veya zorlaştıran birşey olması gerekmediğini; eylem kararı üzerine yürütülen her tartışmanın, getirilen her eleştirinin de mutlaka eylemin birliğini bozacağı anlamına gelmediğini vb. dıştalamakta, bu genelliği içinde soruna ayrımsız yaklaşmaktadır. Böyle bir genel tezin uygulamada temel alınması halinde, alınan; henüz uygulama aşamasına gelmemiş yanlış bir eylem kararının tartışma ile düzeltilme imkanını ortadan kaldırır; eylem kararı üzerinde, karar alındıktan sonra her türlü eleştiriyi ve tartışmayı — karar alındı gerekçesi ile— imkansız kılar, parti üyelerinin ideolojik mücadele imkanlarını önemli ölçüde kısıtlar.

2- KARARLARIN ALINMASINDAN ÖNCE VE SONRA TARTIŞMA ÖZGÜRLÜĞÜ VE ALINAN BİR KARARIN UYGULANMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜ İLE TARTIŞMA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN BAĞI

Parti içinde ideolojik mücadele, Marksist-Leninist bir partinin gelişmesinin yasasıdır. İdeolojik mücadele, tartışma özgürlüğü sorunu ile doğrudan bağıntılıdır. Tartışma ve eleştiri özgürlüğü, ideolojik mücadelenin yürütülmesinin vazgeçilmez temelidir.

Ancak tartışma ve eleştiri özgürlüğü mutlak değildir. Lenin'in de tespit ettiği gibi,

> "Parti tarafından kararlaştırılan bir eylemin birliğini yok eden veya zorlaştıran hiç bir eleştiriye izin verilmez."

Bu noktada tartışma ve eleştiri özgürlüğü sınırlandırılır, ve evet, belli bir süre için ortadan kaldırılır. Yani Leninist parti için kural,

"BELLİ, PARTİ TARAFINDAN KARARLAŞTIRILMIŞ BİR EYLEMİN BİRLİĞİNİ YOK ETMEDİĞİ VEYA SARSMADIĞI SÜRECE TARTIŞMA ÖZGÜRLÜĞÜ"dür.

*

Eylem birliğinin yok edildiği veya sarsıldığı bir durum, tartışma ve eleştiri özgürlüğünün kısıtlandığı veya bütünü ile ortadan kaldırıldığı bir durumdur.

Ama tartışma ve eleştiri özgürlüğünün karar alınmadan önce, karar alındıktan sonra da belli değişiklikler gösterir.

Bu değişiklik, karar alınmadan önce tartışma özgürlüğü vardır; karar alındıktan sonra tartışma özgürlüğü yoktur şeklinde bir değişiklik değil; tartışma ve eleştiri özgürlüğünün sınırlarında, genişliğinde bir değişikliktir.

Marksist-Leninist partilerde doğru olan, yapılmaya çalışılması gerekli olan uygulama; herhangi önemli tartışmalı bir konuda bir KARAR ALMADAN ÖNCE, o konuda parti içinde ve dışında, karar alınacak konuda en geniş tartışmanın yürütülmesi, eleştiri özgürlüğünün sonuna kadar kullanılması, KARARIN belli bir anlamda "FİKİR MÜCADELESİNİN BİTİP, ELEŞTİRİNİN TÜKENMESİ" sonucunda, yani bütün parti üyelerinin parti içinde tartışılan konudaki bütün görüş ayrılıklarını incelemesi, herkesin görüşünün açıkça belirlenmiş olması sonucunda alınması biçimindeki uygulamadır. Yani önemli konularda karar alınmadan önce, o konuda bütün görüşlerin ortaya konmuş olduğu, ve üzerinde tartışılmış olduğu

bir GENEL TARTIŞMA, tartışma - karar bağıntısında doğru bir uygulamadır.

Çünkü Marksist-Leninist partiler kararı uygulamak için alırlar. Alınan bir kararın uygulanması, her parti üyesi için —o alınan kararı yanlış bile bulsa— yükümlülüktür. Bu, Marksist-Leninist partilerde disiplin ilkelerinin gereğidir. Ama M-L parti, partililerden körce, kölece bir itaat değil; bilinçli bir disiplin talep eder. Bilinçli bir disiplin ise ancak partinin bağrında yürütülen eleştiri ve fikir mücadelesi üzerinde oluşabilir. Kararların alınmasına, o karar alınmadan bizzat katılan, görüşlerini bildiren, doğru bulduğu görüşlerin mücadelesini veren, ve kararın parti içindeki bütün görüş ve eğilimlerin açık mücadelesi sonucunda alındığının bilincinde olan bir üyenin, o kararı uygulaması kölece bir itaatın değil, bilinçli bir disiplinin ifadesidir.

Sorun böyle olduğundan, Stalin, karara varılan noktayı, bir bağıntıda, "Fikir mücadelesinin bittiği, eleştirinin tükendiği" nokta olarak görüyor.

Rusya Komünist Partisi/Bolşevik Tüzüğü, "herhangi bir konu hakkında karar alınmadığı sürece... tartışma bütünüyle serbesttir" tespitini yapıyor. Komintern Tüzüğü, "Parti sorunları parti üyeleri ve örgütler tarafından yalnızca yetkili parti organı karar alana kadar tartışılır" diyor.

Açıktır ki, alınan kararın uygulanma yükümlülüğü, parti üyelerinin o karar üzerine eleştiri özgürlüklerini (eylem birliğini bozmadığı sürece) ortadan kaldırmaz. Karar alındıktan sonra da uygulama yükümlülüğünü yerine getirenler, aynı zamanda —partinin kuralları çerçevesinde— eleştiri özgürlüğünü kullanma hakkına sahiptirler. Ancak artık —karar alınan konuda, karar gerçekten parti içinde karar öncesinde yürütülen

geniş bir tartışmanın sonucunda alındı ise, gerçekten "fikir mücadelesi bitip, eleştiri tükenip" alındı ise— artık aynı konu belli bir süre partinin genel tartışma sorunu haline gelmez. (Bu, tek tek parti üyelerinin, hücrelerinin bu konuda tartışmasını ve eleştirisini dıştalamaz. Her üye, eleştirisinin bütün partiye tanıtılması hakkına sahiptir.) Bu anlamda da eleştiri ve tartışma özgürlüğünün (yalnızca alınan kararı uygulama yükümlülüğünün varlığı anlamında değil) sınırı, genişliği, karar alınmadan öncesine göre daralmıştır.

İşte bu yüzden birçok Marksist-Leninist partinin tüzüğünde, tartışma - karar bağıntısında, "tartışmanın karar alınana kadar bütünüyle özgür" olduğu belirtiliyor; karar alındıktan sonrası için ise uygulama yükümlülüğü vurgulanıyor.

Bu bağıntıda üzerinde durulması gerekli olan bir sorun bizim bugünkü uygulamamızdır.

Bizim bugünkü uygulamamızda olan, hemen her konuda karar alınmadan önce Parti içinde tartışılması biçiminde bir uygulamadır. Bu, berrak bir çizgiye; ve yetkin bir merkezi önderliğe sahip Marksist-Leninist partilerdeki genel uygulama değildir. Bizim bu uygulamamız, bizim özel durumumuzdan (berrak bir çizginin; yetkin bir merkezi yönetimin yokluğu; bunun yanında çok az kişiden oluşan bir yapıda olmamız; karar almadan danışma, tartışma imkanlarının çokluğu vb) kaynaklanan bir uygulamadır.

3- PARTİ KONGRESİ KARARLARI ÜZERİNE TARTIŞMA İLE İLGİLİ

Parti kongreleri, Marksist-Leninist partilerin en

yüksek organlarıdır. Parti kongreleri partinin genel çizgisinin belirlendiği; izleyeceği siyasetin genel hatlarının tespit edildiği, partinin gelecekteki çalışmasının yönünün tespit edildiği, kısacası öncelikle partinin genel çizgisini ilgilendiren belirleyici önemdeki kararların alındığı esas organdır.

Eğer parti kongrelerinin aldığı kararların bütün diğer parti organları, ve parti üyelerinin tümü için bağlayıcı olduğu bilinirse, bu doğru bir biçimde bilince çıkartılırsa, o zaman parti kongrelerinde karar alınan bir konuda, o parti kongresi öncesinde geniş bir tartışmanın ve ideolojik mücadelenin parti içinde mutlaka yürütülmüş olması gerektiği açıkça ortaya çıkar.Parti kongresinin karara bağlayacağı konular üzerinde fikir mücadelesi ve eleştiri mutlaka bütün partide kongreler öncesinde yürütülmeli; kongre kararlarını, parti içinde daha önce yürütülmüş fikir mücadelelerinin temelinde alınalıdır. Bir parti kongresinin, parti içinde daha önceden mümkün olan en geniş tartışmanın yürütülmemiş olduğu bir konuda —özellikle önemli konularda— bağlayıcı bir karar alması (çok olağanüstü, geniş bir tartışma yürütülmesinin imkanlarının çok az olduğu, var olan bütün imkanlar sonuna kadar zorlandığı halde yeterli bir tartışmanın yürütülememiş olduğu, buna rağmen acil bir karar almak zorunda olunduğu durumlar dışta tutulursa) yanlıştır.

Kongrenin karar alacağı konularda (özellikle önemli konularda) parti içinde (ve mümkün olan en geniş çevre içinde) kongre öncesinde en geniş tartışmanın yürütülmüş olması zorunluluğu; kongrenin aldığı kararlar üzerine kongre sonrasında da tartışmayı ve kongre sonrasında kongre kararlarına eleştiri getirme özgürlüğünü dıştalamaz. Ama artık değişen bir durum da vardır.

Kongre öncesi parti için genel tartışma konusu olan bir takım noktalarda artık "Fikir mücadelesi bitip, eleştiri tükenip, karara varılmış"tır. Bu konularda artık bütün parti üyeleri bu kararları hayata uygulamakla yükümlüdürler. Bu kararlar doğrultusunda izlenecek somut siyaseti hayata uygulamakla yükümlüdürlür. Karar alınan konular, artık partinin genel tartışma konusu olmaktan çıkmıştır. Partinin çizgisinin araçları haline gelmiştir. Bu, açıktır ki, karar alınmadan öncekinden değişik bir durumdur. Kongre ve onun görevlendirdiği yönetici kurumlar, parti üyelerinden bu kararlara uymasını, hayata uygulamasını talep etmektedir. Tabii ki bu kararlar, uygulamak için kavratmak amacı ile partiye sunulacak; bu kararlar üzerine tartışılacaktır. Ve bu tartışma içinde tabii ki kararları yanlış bulanlar eleştirilerini getireceklerdir. Ve parti tüzüğü hükümleri çerçevesi içinde, yanlış buldukları bu kararların değiştirilmesi için mücadele edeceklerdir. Ama artık partinin bütünü açısından —yeni bir genel tartışma açılmadıkça— bu konulardaki tartışma, genel açısından, bu konularda yürütülen ideolojik mücadele temelinde bir karara varmak amacında olan bir tartışma değil; varılmış olan kararları kavrayıp hayata geçirmek amacı ile yürütülen bir tartışmadır.Bu amaç tespiti tabii ki, tek tek yoldaşların eleştirisinin önüne engel konmak için kullanılamaz." (Bolşevik Partizan, N° 27, s.30-33)

Demokratik merkeziyetçilik ilkesinin demokrasi yanı, yalnızca tartışma ve eleştiri özgürlüğü ile sınırlı değildir. Demokrasi aynı zamanda, üst kademelerin alttan seçimle işbaşına gelmesini talep eden seçim ilkesini; ve kitlenin partiyi kontrol etmesine izin verecek tam bir aleniyet ilkesini de içerir. Demokrasinin, tartışma ve eleştiri özgürlüğü dışındaki bu diğer iki yönü, gizli olan bir partide ister istemez şartların zorlaması sonucu

sınırlı olacaktır. Demokrasinin bu iki ilkesi tam anlamıyla ancak iktidardaki bir Komünist Partisi tarafından gerçekleştirilebilir ilkelerdir.

İşte Lenin bu yüzden "Ne Yapmalı?"da, "geniş demokrasi ilkesi" uygulanmasını talep edenlere karşı şunları söylemektedir:

> "'Geniş bir demokrasi ilkesi'nin iki açık koşulu gerektirdiğini herhalde herkes kabul eder; birincisi tam bir açıklığı, ikincisi bütün fonksiyonerlerin seçimle işbaşına gelmesini. Örgütün üyeleri ile sınırlanmamış tam bir açıklık olmadan demokratizmden sözetmek gülünç olur Alman Sosyalist Partisine demokratik bir örgüt diyebiliriz, çünkü bütün faaliyetleri, parti kongreleri bile, açık olarak yapılır; ama üyeleri dışında herkese karşı gizlilik perdesi altında saklanan bir örgütü kimse demokratik olarak nitelendiremez. O halde, 'geniş bir demokrasi ilkesi'nin temel koşulu gizli bir örgüt tarafından yerine getirilemezken, bu ilkeyi öne sürmenin anlamı ne? Bu 'geniş ilke', böyle bir durumda, görkemli ama içi boş bir sözdür. Dahası var. Bu söz, örgütlenmeye ilişkin andaki ivedi görevlerin hiç anlaşılmadığının da kanıtıdır. Bizim devrimcilerimizin 'geniş' yığını arasında gizliliğe ne kadar az uyulduğunu herkes bilir. Bundan, 'üyelerin sıkı bir elekten geçirilmesini' haklı olarak isteyen B-v'nin nasıl yakındığını gördük. Ama 'gerçeklik duygularıyla' övünen kimseler, böyle bir durumda en keskin gizliliğin ve üyelerin en sıkı (yani daha da sıkı) bir elekten geçirilmesi üzerinde değil de, 'geniş bir demokrasi ilkesi' üzerinde direniyorlar! Karavana atmak buna denir.

Demokratizmin ikinci koşulu için de, seçim ilkesi için de, durum daha uygun değildir. Siyasal özgürlüğün bulunduğu ülkelerde, seçim

ilkesi tartışma götürmez. Alman Sosyal-Demokrat Partisi tüzüğünün birinci maddesi şöyle der: 'Parti programının ilkelerini kabul edenler ve partiyi gücü yettiği kadar destekleyenler parti üyesidir.' Bir tiyatro sahnesi, seyircilerine ne kadar açıksa, siyasal arena da kamuoyuna o kadar açık olduğundan, herkes gazetelerden ve açık toplantılardan şu ya da bu kimsenin partinin ilkelerini kabul edip etmediğini, partiyi destekleyip desteklemediğini bilir. Belirli bir siyasal kişinin işe nasıl başladığını, nasıl bir evrimden geçtiğini, çetin bir anda nasıl davrandığını, ne gibi nitelikler taşıdığını herkes bilir; onun için bütün parti üyeleri, bütün olguları biliyor olduklarından, bu kişiyi belirli bir parti fonksiyonuna seçerler ya da seçmezler. Bir parti üyesinin siyasal eylem alanındaki her hareketinin (sözcüğün kesin anlamıyla) genel denetimi, biyolojide 'en uygunların kalımı' diye adlandırılan ve otomatik olarak işleyen siyasal bir mekanizmayı yaratır. Mutlak bir açıklığın, seçilme hakkının ve genel denetimin sonucu olan bu 'doğel seçim', her siyasal kişinin, son tahlilde, 'kendisi için en uygun yeri' bulmasını, gücüne ve yeteneklerine en uygun düşen işi yapmasını, hatalarının sonuçlarını anlamasını, ve hatalarını kabul etme ve bunlardan kaçınma yeteneğini herkesin önünde ortaya koymasını sağlar.

Çizdiğimiz bu tabloyu, bizim otokrasimizin çerçevesi içine yerleştirmeye çalışınız! Rusya'da, 'parti programının ilkelerini kabul eden ve partiyi gücü yettiği kadar destekleyen' herkesin, gizli çalışan devrimcinin bütün eylemlerini denetlemesini akıl alır mı? İşin çıkarları gereği, devrimci, bu 'herkes' dediklerimizin onda-dokuzundan kimliğini saklamak zorunda iken, bu herkesin, devrimcilerden birini belli

bir kademeye seçmesi mümkün müdür? Raboçeye Dyelo'nun ortaya attığı görkemli formüllerin gerçek anlamı üzerinde biraz düşününüz, otokrasinin karanlığı ve jandarma egemenliği altında, seçimi yapanın jandarma olduğu şartlarda, parti örgütünde 'geniş demokratizmin' yararsız ve zararlı bir oyuncaktan başka birşey olmadığını görürsünüz. Yararsız bir oyuncaktır, çünkü gerçekte, hiçbir devrimci örgüt, ne kadar isterse istesin, geniş demokratizmi hiçbir zaman uygulamamıştır ve uygulayamamıştır. Zararlı bir oyuncaktır, çünkü 'geniş bir demokrasi ilkesinin' uygulanması yolunda herhangi bir çaba, sadece, polisin büyük baskınlara girişmesini kolaylaştıracak, bugün hüküm süren ilkelliği devam ettirecek, ve pratik içinde çalışan militanların dikkatini, profesyonel devrimciler olmak için kendilerini eğitmeleri gibi ciddi ve ivedi bir görevden, 'kağıt' üstünde ayrıntılı seçim sistemi kuralları hazırlamaya çekecektir. Bu 'demokratizm oyunu' ancak etkin çalışmaya katılma fırsatını bulamayan kimselerin sık sık toplandığı yurtdışında, özellikle küçük gruplarda, yer yer gelişebilirdi." (Lenin, "Ne Yapmalı?", cilt V, s.495-497, Almanca)

Lenin burada Çarlık Rusyası'nda komünist partisinin geniş demokrasi ilkesi temelinde mi, yoksa merkeziyetçilik ilkesi temelinde mi işlemesi gerektiği sorusunu tartışmakta, ve 'geniş demokrasi ilkesi' temelinde işlemesi gerektiğini savunanlara karşı, bunun Rusya şartlarında 'olamazlığını' savunmaktadır. İllegal olan hiçbir partide tam bir aleniyet, ve tüm fonksiyonerlerin seçimle işbaşına gelmesi mümkün olmadığına göre, 'geniş demokrasi ilkesi'nin savunulması anlamsızdır, "tehlikeli bir oyundur." Böyle bir talep Lenin'e göre, anın gerçek görevlerinden de saptıran bir taleptir aynı zamanda. Lenin'in Çarlık Rusyası için

reddettiği 'geniş demokrasi ilkesi' —yani tam bir aleniyet, ve tüm fonksiyonerlerin seçimi—emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, proletaryanın bizzat iktidarda olmadığı tüm ülkeler için reddedilmek zorundadır.

Sorun 'geniş demokrasi ilkesi' ile 'merkeziyetçilik ilkesi'nin örgütlenme ilkesi olarak karşı karşıya konulup tartışıldığı zaman; iktidarda olmayan bir proletarya partisinin 'geniş demokrasi ilkesi'ni uygulayamayacağı, onun alternatifi olarak konan 'merkeziyetçilik ilkesi' temelinde örgütleneceği, örgütlenmek zorunda olduğu açıktır.

Sorun bu şekilde tartışıldığında, henüz bir yanda 'demokrasi' öbür yanda 'merkeziyetçilik' ilkesi; bu iki ilke karşı karşıya konularak tartışılmaktadır. Henüz bu iki ilkenin birleştirildiği "demokratik merkeziyetçilik" ilkesi ortada yoktur.

Ama 'merkeziyetçilik ilkesi' denen ilke temelinde örgütlenildiğinde, sözkonusu örgüt içinde demokrasinin hiç olmadığı anlamına da gelmiyor bu. Bizzat merkeziyetçilik ilkesi temelinde örgütlendiği tespiti yapılan RSDİP içinde —henüz demokratik merkeziyetçilik örgütlenme ilkemizdir tespiti yapılmadığı dönemde de, yani kuruluştan 1906'ya kadar olan dönemde de— demokrasinin tartışma ve eleştiri özgürlüğü, sınırlı olarak seçim ve açıklık gibi unsurları uygulanıyordu.

Bu noktada, SBKP/B Tarihi — Kısa Ders'te de partinin kuruluş dönemi ile ilgili olarak örgütlenme ilkesi üzerine tartışılan yerde, Lenin'in "Ne Yapmalı?"sında takındığı tavra benzer bir tavır takınılır. Orada söylenenler şöyledir:

> "Parti, görevlerini gereğince yerine getirebilmek ve kitlelere sistemli bir şekilde kılavuzluk edebilmek için, merkeziyetçilik ilkesine

dayanarak örgütlenmeli, herkesi bağlayıcı bir tüzüğe, herkesi bağlayıcı bir parti disiplinine ve tüm için bağlayıcı bir yönetici organa sahip olmalıdır. Bu organ, parti kongresi, kongreler arasındaki zamanlarda da parti merkez komitesidir. Partide azınlık çoğunluğa, tek tek örgütler merkeze, alt örgütler üst örgütlere itaat etmelidir. İşçi sınıfının partisi, bu şartları yerine getiremezse, gerçek bir parti olamaz ve işçi sınıfına kılavuzluk etme görevlerini gerçekleştiremez.

Hiç şüphe yok ki, çarlık istibdadı altında Partinin illegal olarak varolduğu günlerde, parti örgütleri tabandan seçim ilkesi üzerine kurulamazdı ve bunun bir sonucu olarak da, parti kesinlikle gizli olmalıydı. Ama Lenin, partimizin hayatının bu geçici özelliğinin çarlığın kaldırılması sonrasında daha ilk günlerde ortadan kalkacağını, partinin açık ve legal bir hale geleceğini ve parti örgütlerinin demokratik seçim, demokratik merkeziyetçilik ilkelerine dayanılarak kurulacağını düşünüyordu.

'Eskiden', diye yazıyordu Lenin,'Partimiz resmen örgütlenmiş bir bütün değildi, ayrı ayrı grupların toplamıydı; sadece ve bu yüzden,bu grupların arasında ideolojik etki ilişkilerinden başka bir ilişkinin kurulması imkansızdı. Şimdi ise, örgütlenmiş bir parti haline geldik, bu otoritenin kurulmasını, düşüncelerin otoritesinin gücün otoritesine dönüştürülmesini ve alt parti kuruluşlarının üst parti kuruluşlarına bağlılığını gerektirir.'

Menşevikleri, parti otoritesi ve disiplinine itaat etmeyen örgütsel nihilizm ve aristokratik anarşizm ile suçlarken Lenin şöyle yazıyordu:

'Bu aristokratik anarşizm özellikle Rus nihi-

listlerine özgü birşeydir. Rus nihilistine, parti örgütü muazzam bir 'fabrika' olarak görünür; parçanın bütüne, azınlığın çoğunluğa bağlılığını o, 'kölelik' olarak kabul eder... bir merkezin yönetimi altında yapılan işbölümü onda, insanların çarkın dişlilerine dönüştürülmesine karşı traji-komik bir feryat uyandırır (bu dönüştürülmenin en zalimce örneği olarak, yazı kurulu üyelerinin birer yazar haline getirilmesi kabul edilir); partinin örgüt tüzüğünden sözedilecek olunduğunda, alaycı bir gülümseyiş takınır ve tüzükten tamamiyle vazgeçilebileceği yolunda, 'şekilcileri' hedef alan küçümseyici bir imada bulunur.'" (SBKP /B Tarihi - Kısa Ders, Almanca, s.63-64; s. 73-74, Aydınlık Yayınları)

SBKP/B Tarihi — Kısa Ders'ten yaptığımız bu alıntıda da görüldüğü gibi, Rusya'da çarlık iktidarı altında partinin illegal olmak zorunda olduğu, bu yüzden de 'merkeziyetçilik' ilkesi temelinde inşa edildiği ortaya konuyor.

Demokrasi ilkesi, "tabandan seçim" ilkesi ve açıklık olarak yorumlanıyor.

Açıktır ki, "demokrasi" ilkesi, seçim ve tam açıklık olarak ele alındığında, illegal bir partinin merkeziyetçilik ilkesi temelinde kurulduğunu söylemek doğrudur. Ama demokrasinin diğer unsuru —parti içinde görüş ayrılıkları üzerine serbestçe tartışma, eleştiri özgürlüğü— demokratik merkeziyetçiliğin bir unsuru olarak ele alındığında; ilkenin demokratik merkeziyetçilik olduğunu söylemek doğrudur. Nitekim Dünya Komünist Hareketi daha sonra, Komünist Partisinin işleyiş ilkesinin "demokratik merkeziyetçilik" olduğu tespitini Komintern I. Kongresinde yapmıştır.

Lenin-Stalin'in önderliğindeki Rusya Sosyal-De-

mokrat İşçi Partisinin de "merkeziyetçilik" ilkesi temelinde kurulmuş olduğu tespiti yapılmasına rağmen; onun içinde parti programı çerçevesinde ve parti kuralları içinde, eylem birliğini bozmama şartı ile, en geniş eleştiri ve tartışma özgürlüğü vardı. Bu anlamda onun kuruluş ilkesinin de demokratik merkeziyetçilik olduğunu; demokrasinin özellikle seçim ve açıklık ilkelerinin illegalite şartlarında şartlara göre sınırlı olduğunu söyleyebiliriz.

Demokratik merkeziyetçiliğin merkeziyetçilik yanı herkesi bağlayan bir parti tüzüğünün varlığı; herkesi bağlayan parti disiplininin varlığı; herkesi bağlayan bir en üst organın (kongrenin) varlığı; iki kongre arasında onun yetkilerini kullanan, onun seçtiği bir merkezin varlığı; bütün parti organlarının Merkez Komitesinin kararlarına uyması; alt kademelerin üst kademelere; azınlığın çoğunluğa uymasını içerir.

Bu iki yanın şartlara göre ustaca kaynaştırılması, komünistlerin önünde duran önemli bir görevdir.

(8) "Eylem birliği - Eleştiri özgürlüğü" ilkesi, uygulamada belli şartlar altında, yukarıda ortaya koyduğumuz gibi, eleştiri özgürlüğünü ortadan kaldırmayı da öngörür. Buna bizim pratiğimizden örnek, Olağanüstü Parti Konferansında aldığımız şu karardır:

"BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI VE MARKSİZM-LENİNİZMİN GÜNCEL KISTASLARI KONUSUNDAKİ KARARLARA KARŞI AJİTASYON-PROPAGANDAYI YASAKLAMA KARARI

III. Konferansımız, Bolşevik Parti İnşası konusunda Parti içinde yıllarca sür

dürülen tartışmayı, aldığı Bolşevik Parti İnşası hakkında kararla sonuçlandır - mış; Parti çizgimize Marksizm-Leninizm bilimi temelinde bu alanda yeni unsurlar katmıştır.

III. Konferansımız, Marksizm-Leninizm' in Güncel Kıstasları konusunda da, Partimiz içinde yıllarca sürdürülmüş tartışmayı sonuçlandırmış, Marksizm-Leninizm'ın Güncel Kıstaslarının neler olduğu, bunların nasıl kullanılacağı vb. konusunda kesin kararlar alarak, Parti çizgimizi bu alanda da ilerletmiştir.

III. Konferansımız ertesinde, Konferans içinde ortaya çıkan ideolojik-siyasi görüş ayrılıkları giderek derinleşmiş; ve gerek Parti İnşası konusunda, gerek Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konu - sunda, Marksist-Leninist Parti çizgimizden sapan bir çizgi temelinde III. Konferans delegelerinin yarısı; ve Partinin bu delegeler önderliğindeki bir bölumu birleşmiştir.

Bu delegelerden bir bölümü, kendi çalış ma alanında hizipçi bir faaliyet yürüt - meye başlamıştır.

Partinin önemli bir azınlığını oluşturan bu unsurların gerek Parti İnşası konusundaki, gerekse Marksizm-Leninizm'in Güncel Kıstasları konusundaki çizgilerini, Konferansımız ayrı ozel kararlarda değerlendirmiş ve mahkum etmiştir.

Sözkonusu alanlardaki çizgi, kökten yanlış, Marksizm-Leninizme ters, inkarcı-tasfiyeci bir çizgidir. Bu çizgi, doğrudan doğruya Bolşevik Parti İnşasını imkansız kılmaya yönelen bir çizgidir.

Bu çizgi temelinde, Parti içinde bir fraksiyon oluşması yönünde gelişmeler olmuştur. Giderek, başlangıçta yalnızca a-

zınlığın belirli unsurlarının yürüttüğü hizipçi faaliyet, Partinin merkezi görev lerini sabote edici, Bolşevik Parti İnşa sı çalışmasını akim kılıcı faaliyetler, bütün azınlığın eğilimleri haline gelmeye başlamıştır. Görünüşte bir parti çatı sı altında iki ayrı parti anlayışı, frak siyonlar konfederasyonu anlayışı, azınlı ğımız tarafından Parti içinde 'buhrandan çıkış yolu', hem de Marksist-Leninist çı kış yolu olarak açıkça savunulmaya baş lanmıştır.

Partiyi açıkça bölünmeye götüren; ve Parti çalışmalarını felce uğratan bu gelişmeler karşısında, bu buhranın aşılması için ideolojik mücadele ile azınlığımızın çatıştığımız alanlardaki anti-Leni nist özünü teşhir eder; ve doğru yoldan sapanları Marksist-Leninist yola kazanma ya çalışırken; aynı zamanda da bir parti içinde örgütsel birliğin nasıl yürüyebileceğini, hangi şartlar altında Bolşevik Parti İnşasını sekteye uğratan yanlış görüşlerin savunucuları ile aynı parti için de nasıl birlikte gidebileceğimizi de açıklamak Marksist-Leninistlerin görevi dir.

Olağanustu Parti Konferansımız bu bilinçle şu kararı alır:

Konferansımız, III. Konferansta alınan ve Konferansımızca da onaylanan Parti Inşası ve Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konusundaki kararların Parti çizgimizin en temel unsurlarından bazıları olduğunu açıklar.

Konferansımız, şimdi ayrı orgüt olarak ortaya çıkmış olan, kendini Partimizden örgütsel olarak ayırmış olan azınlığın bu konulardaki yanlış, Leninizme düş-

man, Parti İnşası görevlerinin çözümünü imkansız kılan çizgisini kökten reddeder ve şunları gerekli gördüğünü açıklar:

* Partimiz, sözkonusu konulardaki Parti çizgimizi, Parti İnşası pratiğimizde her türden yanlışa karşı, özellikle de içimizden çıkan azınlığın tasfiyeci anti-Leninist çizgisine karşı sürekli ve sistemli bir ideolojik mücadele için de savunur ve uygular.

* Partimiz bu konulardaki çizgimize karşı tasfiyeci görüşlerin propagandasının TKP/ML(B) üyeliği ile bağdaşmadığını açıklar.

* Konferansımız, Merkez Komitesine bu kararları kesinlikle uygulama görevi verirken, özel yayınlarda (Tartışma Yazılarında) Parti İnşası ve Marksizm-Leninizmin Güncel Kıstasları konularında da bütün Parti Üyelerinin köklü fikir alış verişi için yere sahip olması gerektiğini açıklar.

Konferansımız gelinen noktada, azınlığın Olağanüstü Parti Konferansı öncesinde ayrılmış olması sonucu, bu kararın somut esas fonksiyonunun, azınlıkla birlikte gitmekte olan Marksist-Leninist unsurlara, Marksist-Leninist Partimiz içinde birlikte çalışmanın şartlarını bir kez daha göstermek olduğunun bilincindedir.

Konferansımız, böyle bir kararın, olağanüstü gelişmeler sonucu alınmış bir karar olduğunu da açıklamayı gerekli görür.

(TKP/ML(B) Olağanüstü Parti Konferansı Raporu, s.117-120)

(9) Bu noktada, temsiliyet tek tek üyelerin değil, parti örgütlerinin temsiliyeti olarak ele alınmaktadır.

Açıktır ki, bu temsiliyette, her delege mümkün olduğunca eşit sayıda üyeyi temsil edecektir.

Her delege ilke olarak kendi kullanacağı bir oya sahip olacaktır.

Parti örgütü içinde çalışmayan üyelerin durumu özel olarak ele alınmalı, bunların temsiliyeti sorunu her somut durumda somut olarak çözülmelidir.

(10) Bu özel görev örgütleri bizim durumumuzda şunlar olabilir:

(. . .)

Bunlardan bir bölümü bugün vardır. Bir bölümünde yalnızca sorumlular vardır. Bir bölümü ise hiç yoktur.

Önümüzdeki dönemde hedef bunlardan her birinin Merkez Komitesinin tespit ettiği sorumlular önderliğinde, gerçek komisyonlar haline getirilmesi olmalıdır

(11) Burada sözkonusu edilen nedenler, ölüm, hastalık, hakim sınıflar tarafından engellenme gibi, Merkez Komitesi üyesinin isteği-iradesi dışında objektif nedenler; ve kendi istegi ile istifadır.

Bunun dışında, mesela partiden atılma cezasını gerektirecek bir suçun işlendiği şartlarda; ve hakim sınıflarla işbirliğinin ispatlandığı vb. şart-

larda, Merkez Komitesi içinden bir kişi, iki kongre arasında Merkez Komitesinden ve partiden çıkarılır.

(12) Partimiz örgütlenmede, fabrika hücrelerini partimizin temel örgütleri haline getirebilmek için, en başından itibaren fabrika hücrelerinin örgütlenmesine büyük önem verecek, örgütsel çalışma öncelikle bu yöne yönlendirilecektir.

(13) Bugünkü şartlarda bu görev merkezi düzeyde bir Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütleme Komisyonu kurularak ele alınacaktır.

(14) Bkz. (7) No'lu açıklama.

(15) Parti hücreleri bu düzenli aidatın yanında, her üyenin durumuna göre belli bir parti vergisi tespit edebilirler.

Gelirlerinin %10'unu verdiğinde, geçinemeyecek durumda olan parti üyelerinin durumu hücreler tarafından somut ele alınarak kuraldışı özel aidat tespit edilir.

(16) Bu yoldaşlar görev gereği üretime katılmaları halinde, tüm gelirlerini partiye verirler.

Bu yoldaşların tüm ihtiyaçları parti tarafından karşılanır.

BUNLARA EK OLARAK KONFERANSIMIZ ŞU AÇIKLAMALARI YAPAR:

+ SEMPATİZANLARLA İLGİLİ:

İleri sempatizan örgütlerinde de bu tüzüğün hükümleri doğrultusunda çalışma yürütülmesi hedeftir.

Açıktır ki, ileri sempatizanlar açısından, parti üyelerinde olduğu gibi, bu tüzük bağlayıcı değildir.

+ KADINLARA VE ÇOCUKLARA KARŞI ŞİDDET İLE İLGİLİ:

Konferansımız, Kadınlara ve Çocuklara karşı şiddet uygulanmasının Partimizin üyeliği ile bağdaşmadığını; kadınlara ve çocuklara şiddet uygulayanların Partimize alınmayacağını ve Partimizde barındırılmayacağını açıklar.

TKP/ML(B)'NİN ŞİMDİYE KADAR GEÇERLİ OLAN TÜZÜĞÜNÜN ELEŞTİRİSİ

ÖN AÇIKLAMA:

Tüzük ve tüzük üzerine açıklamalar yazısına her noktada tavır takınmadan önce, şunları da belirtmeyi gerekli görüyoruz:

1978'de TKP/ML I. Konferansında kabul edilen tüzük, taslak olarak bizim tarafımızdan kaleme alınmış, ve önemli değişikliklere uğramadan kabul edilmiş bir tüzüktü.

1978'de yapılan I. Konferans ile, 1981'de yapılan II. Konferans arasında tüzükte görülen birtakım eksikliklerin tamamlanması ve yanlışların düzeltilmesi yönünde Parti içinde tartışmalar yürütüldü. Bu tartışmalarda, daha sonra TKP/ML(Bolşevik)'i oluşturan yoldaşların savunduğu görüşler, 1980 sonunda YD. bölgesinde yapılan Bölge Konferansında tespit edilerek, TKP/ML II. Konferansına sunuldu.

TKP/ML II. Konferansında tüzük üzerine yürütülen tartışmalarda, bazı noktalardaki değişiklikler YD. Konferansı önerileri doğrultusunda oldu, bazı noktalarda ise menşevikler değişiklik önerilerini kabul etmedi.

Konferans sonrasında ortaya çıkan Bolşevik/Menşevik örgütsel ayrılığı sonrasında, bizim için bağlayıcı tüzük, YD. Konferansında kabul edilmiş olan değişikliklerle, yani II. Konferansa YD. Konferansı adına götürülmüş değişiklik önerileri doğrultusunda düzeltilmiş olan tüzüktü.

Biz geçmişteki tüzüğümüzü eleştirirken, öncelikle bu belgeyi — kendimizin doğru bulduğu belgeyi — eleştiriyoruz.

Ama bunun yanında okuyucuya aradaki farkları da göstermek amacıyla, TKP/ML II. Konferansında kabul edilen tüzüğün, bizim kabul ettiğimiz tüzükten ayrı olduğu noktalarda, o tüzük üzerine de tavır takınacağız.

Bunu yaparken dayanacağımız belge, menşeviklerin II. Konferans sonrası yayınladıkları tüzük olacak.

*

Bilindiği gibi, Örgütsel Konferansımız şimdiye kadar geçerli olan tüzüğümüz yerine yeni bir tüzüğü de karara bağlamıştır. Neden şimdiye kadar geçerli olan tüzük yerine, ona alternatif yeni bir tüzüğe gerek duyulduğu, yeni tüzüğe yapılan ek açıklamalarda ana hatları ile ortaya konmuştur.

Bu yazımızda biz geçen dönemde geçerli olan tüzüğün tüm maddelerini tek tek ele alarak inceleyip, geçmiş tüzükte neyi neden yanlış, neyi ne ölçüde doğru bulduğumuzu ortaya koyacağız.

Bunun yanında, geçen dönem tüzüğüne getirilen açıklamalar konusunda da, her noktada tavır takınacağız.

*

TKP/ML(B)'NİN TÜZÜĞÜNÜN "TKP/ML(B)'NİN NİTELİĞİ VE AMAÇLARI" BAŞLIKLI I. BÖLÜMÜ HAKKINDA

Bu bölüm bir bütün olarak ele alındığında örgütün yapı ve işleyişin genel kurallarını tespit eden bir belge olan tüzük için gereksiz olan bir bölümdür. Bölümün alt maddelerinde yer alan hiçbir tespit, örgüt yapısı ve işleyiş kuralı ile ilgili tespitler değil; programatik açıklamalar, amaç ilanları, program özeti vb.dir. Bu yüzden bu bölümün yeni bir tüzükte tümden silinmesi doğru olacaktır.

Bu bölümün tek tek alt maddelerine gelince:

a) "TKP/ML(B), çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının sınıf örgütlerinin en yüksek biçimi, Marksizm-Leninizm teorisi ile silahlanmış bilinçli, örgütlü ve öncü siyasi partisidir."

Bu maddede yapılan tespitler, TKP/ML(B)'nin sınıf niteliğini ve örgüt olarak öncü niteliğini belirten, Marksist-Leninist partinin bazı temel özelliklerini (sınıf örgütlerinin en yüksek biçimi, Marksizm-Leninizm teorisi ile silahlanmış bilinçli örgütlü öncü) sayan doğru tespitlerdir.

Bu madde ile ilgili olarak "Tüzük Üzerine Açıklamalar" yazısında "Sınıf partisi olma sorunu" başlığı altında söylenenler de doğru açıklamalardır.

Ama bu maddede ve açıklamada söylenenlerin doğruluğu, bunların tüzük parçası olmalarının gereksiz olması gerçeğini değiştirmiyor.

b) "TKP/ML, Mustafa Suphi yoldaş önderliğindeki TKP'nin bir devamı olarak önderimiz İbrahim Kaypakkaya yoldaş tarafından 1972 yılında kurul-

muştur. Kuruluşu ülkemiz komünist hareketinde yeni bir dönüm noktası yaratmıştır."

Bu maddede yapılan tespitler de buradaki biçimi ile doğru ve fakat tarihi bilgi açısından önemli olan, hangi geleneğe sahip çıkıldığını gösterme açısından önemli olan, geçmişi nasıl değerlendirdiğimizi gösteren ve fakat yine tüzük açısından gereksiz olan tespitlerdir. Bu madde "Tüzük Üzerine Açıklamalar"da "Partimizin geçmişi" başlıklı bölümde ele alınıp açıklanmaktadır.

Bu açıklamalarda TKP'nin geçmişi konusunda 1920'de Mustafa Suphi önderliğinde kurulan TKP, "ana hattıyla Marksist-Leninist ilkeler temelinde kurulmuş bir parti" olarak değerlendirilmekte; Mustafa Suphi sonrası önderliğin "TKP'nin kuruluşunda var olan bazı hataları sistemleştirerek revizyonist bir çizgi haline getirdiği"; "Şefik Hüsnü önderliğindeki TKP'nin milli nitelikte orta burjuvazinin menfaatlerini savunan revizyonist bir parti haline geldiği" tespitleri yapılmaktadır.

Bu tespitler bu haliyle bugün bize bir çok açıdan problemli görünmektedir.

Önce, Şefik Hüsnü önderliğinin "TKP'nin kuruluşunda varolan bazı hataları sistemleştirerek revizyonist bir çizgi haline getirdiği" tespiti, İbrahim Kaypakkaya yoldaşın BU KONUDAKİ değerlendirmesinde olmayan yeni bir değerlendirmedir (Bkz. İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, s.68-69), ama bu yeni değerlendirmenin neye dayanarak yapıldığı, Şefik Hüsnü'nün hangi hatalara dayandığı açıklamada ortaya konmamaktadır. Tersine Mustafa Suphi TKP'sinin olası hatalarından sözedildiği yere konan iki no'lu dipnotta: "TKP'nin kuruluş döneminde yaptığ hatalarla ilgili görüşlerimizi ilerde bu konuda ARAŞTIRMA SONUÇLANINCA ortaya koyacağız" denerek, bu konuda araştırma görev olarak ortaya konmakta-

dır. Araştırma henüz sonuçlanmadan, sonucu koyma biçiminde bilimsel olmayan bir tavır söz konusudur bu noktada.

İkinci olarak, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının öldürülmesinden hemen sonrasından başlayarak, TKP "revizyonist bir parti" olarak değerlendirilmektedir. Bu tespit İbrahim Kaypakkaya yoldaşın tespitleri ile uyum içindedir (Bkz. İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, s.69: "Mustafa Suphi yoldaşın ölümünden sonraki otuz yıllık dönemde TKP bir reform partisi olmaktan ileri gidememiştir"). Ama bu tespit, Komintern Yürütme Kurulunun tespitleri ile uyum içinde değildir! Bu çelişme bizim açımızdan mutlaka bilince çıkartılması ve çözülmesi gereken bir çelişmedir. Partimiz içinde gelinen yerde Mustafa Suphi sonrası tüm TKP geçmişini "revizyonist","reformist" ilan etmenin doğruluğu konusunda önemli kuşkular vardır.

Bunun dışında "Tüzük Üzerine Açıklamalar"da TKP /ML'in kuruluş tarihi olarak Şubat 1972 belirtilmektedir. Bu tarihte DABK kararları Partinin kuruluşuna temel olan kararlar olarak ele alınmakta, bu kararları alan DABK toplantısı Partinin kuruluş toplantısı olarak kabul edilmektedir. Kuruluşu bizzat yaşayanlar, bu tespitlerin tarihi gerçeklere uymadığını, DABK toplantısının kuruluş toplantısı olmadığını; kuruluşun 1972 Nisanında karar altına alındığını belirtmişlerdir.

1976 Parti tasfiyecileri konusunda tavır takınırken, "Partiye sızan bazı dönekler" biçiminde sorunun konması, tasfiyecilik işine girenlerin niyetleri alanında da ispat etmediğimiz tespitler yapan bir koyuştur. Özeleştiri ile uyum içinde olan bu yaklaşım bugün bize yanlış görünmektedir.

1978 TKP/ML'i için yapılan: "Bugün eskisinden çok daha sağlam olarak, kale gibi ayaktadır" tespiti; bir bağıntıda —parti tasfiyecileri ile olan bağları kopar-

mış olma anlamında— doğru olan ama bir bütün olarak ele alındığında, Partinin önündeki sorunların derinliğini kavramayan bir tespittir.

c) "TKP/ML(B), proletaryanın elinde dünyayı devrimle değiştirmek için bir araç olan Marksizm-Leninizmi, bütün eylemlerine yön veren teorik temel kabul eder. Marksizm-Leninizmin klasikleri olan Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretilerini revizyonist, modern revizyonist, troçkist ve her türden oportünist saldırıya karşı korur, savunur ve uygular. Partimiz Marksizm-Leninizme düşman akımların proletarya ve halk içinde etkisi kırılmadan, önderliğini tam olarak gerçekleştiremeyeceğini, her türden sapma ile uzlaşmanın devrimi yenilgiye götüreceğinin bilincinde olarak tüm düşman akımlara karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütür."

Bu maddede yapılan tespitler doğru tespitlerdir.

Ancak bu tespitler, bu şekli ile TKP/ML YD. Konferansı tarafından TKP/ML II. Konferansına tüzükte değişiklik için önerilen, ve II. Konferansta reddedilmiş olan tespitlerdir. Tüzüğün sözkonusu maddesinde I. Konferansta yeralan:

> "... proletaryanın büyük önder ve öğretmenleri olan Marx, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un öğretilerini..." (Bkz. TKP/ML'in II. Konferansta onaylanan tüzüğü, s.4)

vb. sözleri II. Konferansta da değiştirilmemiştir.

"Tüzük Üzerine Açıklamalar"da "Marksist-Leninist teorinin önemi" başlığı altında söylenenler de, I. Konferansta kabul edilen, II. Konferansta bu noktada onaylanan, ve Marksizm-Leninizmin klasikleri ile Mao Zedung arasındaki ayrımı gözlerden gizleyen formülasyona getirilen açıklamalardır.

Bu açıklamalar, Mao Zedung Düşüncesi'nin reddedildiği noktada doğru; ve fakat Mao Zedung ile Marksizm-Leninizmin klasikleri olan Marx, Engels, Lenin, Stalin arasındaki temel ayrım ortaya konmadığı nok-

tada yanlış; eklektik açıklamalardır.

Açıklamalarda yer alan ve c) maddesindeki "Oportünizme karşı mücadele" bölümünü açıklayan bölümde yapılan tespitler doğrudur. (Bkz. Özel Broşür, s.65)

d) "TKP/ML(B), Marksizm-Leninizmi dogma olarak değil, mücadelesinin yanılmaz kılavuzu olarak kavrar. Dünya işçi sınıfının ve halklarının; Türkiye proletaryasının ve halkının devrimci mücadelelerinden ders çıkarma ilkesini kabul eder. Paris Komününün, Büyük Ekim Sosyalist Devriminin, Çin Demokratik Halk Devriminin ve Büyük Proleter Kültür Devriminin uluslararası proletarya için büyük öneme sahip tecrübelerinden öğrenir."

Bu madde ilk cümlesinde, Marksizm-Leninizmin dogma olarak kavranması tehlikesine karşı tavır takınmaktadır. İçinde bulunduğumuz, "dogmatizme karşı olma" adına revizyonizmin kol gezdiği ve hakim olduğu bir ortamda, esas tehlike ve hedefin modern revizyonizm olduğu vurgulanmadan yapılan "dogma olarak kavrama"ya karşı tespitler — tek başına ele alındığında hiçbir sorun ve yanlışı olmamasına rağmen— önemli yanlış anlayışlara prim verecek tespitlerdir.

Devrimlere yapılan atıflar da doğrudur. Sayılan tüm devrimler gerçekten de öğrenilmesi gereken zengin mücadele deneyimleri hazineleridir.

Bu bağıntıda yapılan açıklamalarda (Özel Broşür, s. 64-65) önemli bir sorun şudur:

"Bu devrimler dünya proletaryasının devrim mücadelesi tarihinde dönüm noktaları olan devrimlerdir. Paris Komünü, proletaryanın ilk defa ele

geçirdiği devlet mekanizmasını tümüyle parçalamadan devrim yapamayacağını öğrendiği şanlı bir devrimdir. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, proletaryanın dünyanın bir ülkesinde iktidarı ilk defa ele geçirdiği ve devlet şeklinde örgütlendiği devrimdir. Büyük Proleter Kültür Devrimi ise, proletaryanın devrim olmuş bir ülkede süreç içinde burjuvaziye kaptırdığı iktidarı yeniden ele geçirdiği büyük bir devrimdir. Bu devrimlerden öğrenmek bütün Marksist-Leninistlerin görevidir."

Devrimlerin temel özellikleri doğru olarak ortaya konmaktadır. (Yalnız Paris Komünü bağıntısında sorun tam doğru konmamıştır. Doğrusu şöyle olmalıdır:

"Paris Komünü, proletaryanın var olan devlet çarkını parçalamadan, gerçek anlamda kendi iktidarını kurup sürdüremeyeceğini pratikte gösterdi. Komün aynı zamanda, parçalanan devlet çarkının yerine ne tipte bir örgütlenmenin geçirilebileceğine de örnek verdi.")

Ancak Paris Komünü, Ekım Devrimi, Büyük Proleter Kültür Devrimi aynı sırada sayılırken, Ekim Devrimi'nin bir anlamda çağ açan niteliği ile ötekilerden ayrıldığı; bunun yanında diğerlerinin olumsuz derslere de sahip olduğunun vurgulanmaması doğru değildir.

c) "TKP/ML(B), dünya proletaryasının Türkiye'deki öncü siyasi partisi olarak, proleter enternasyonalizmi ilkelerini savunur. Tüm üyelerini ve halkı her türden milliyetçiliğe karşı enternasyonalizm ruhu ile eğiterek proletaryanın şanlı kızıl bayrağı altında toplamak için mücadele eder. Türkiye devrimini, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, dünya proleter devriminin bir parçası olarak kabul eder. Uluslararası komünist

hareketin Marksist-Leninist ilkeler temelinde birliği için mücadele yürütür. Bu birliğin açık ideolojik mücadele esas alınarak sağlanabileceğinin bilincinde hareket eder. Marksist-Leninist partilerle proleter enternasyonalizmi ve eşitlik ilkeleri temelinde ilişki kurar ve geliştirir. Uluslararası alanda emperyalizmi zayıflatıp gerileten ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerini destekler."

Bu maddede proleter enternasyonalizmi ile, Marksist-Leninist partilerin birliği ile vb. ilgili olarak yapılan tespitler doğrudur.

"Tüzük Üzerine Açıklamalar" yazısında bu madde, "Proleter enternasyonalizmi" başlığı altında ele alınmaktadır. (s. 65-66) Sözkonusu açıklamalar da doğrudur. Bir noktada; "ezen uluslan ve ezilen uluslan halkın birliğini savunma" noktasında, bu birliğin önşartının ezilen ulusun ayrılma hakkının savunulması olduğunun yeterince vurgulanmaması yanlıştır.

f) "TKP/ML(B), Demokratik Halk Devrimini gerçekleştirerek sosyalist toplumu kurma, Komünizme ulaşma amacını benimser."

Bu maddede, demokratik halk devrimi ile sosyalist devrim arasındaki temel nitelik farkını bilince çıkarmayan; "sosyalist toplumu kurma" işine, proletarya diktatörlüğü gerçekleştirilmeden (siyasi alanda sosyalist devrim proletaryanın diktatörlüğünün kurulmasıdır) başlanamayacağını kavramayan bir konumda durmaktadır.

Doğrusu şöyle formüle edilebilir:

"TKP/ML(B), demokratik halk devrimi ile İşçilerin-Köylülerin Devrimci-Demokratik Diktatörlüğünü kurma; devrimi bu diktatörlük şartları altında durmaksızın sürdürme; sosyalist devrimi

gerçekleştirerek proletarya diktatörlüğünü kurma; proletarya diktatörlüğü şartlarında sosyalizmi inşa etme; sınıf mücadelesini sürdürerek bütün dünya proletaryası ile omuz omuza Komünizm yolunda ilerleme; ve Komünizm nihai hedefine varma amacını benimser."

g) "TKP/ML(B), yarı-sömürge yarı-feodal ülkemizde, demokratik halk devriminin yolu olarak, kırlardan şehirlere doğru gelişecek olan Halk Savaşı stratejisini benimser."

Bu madde, tüzükte gereksizliğinin yanında,Mao Zedung Düşüncesi'nin "yarı-sömürge yarı-feodal ülke" genellemesi içinde soruna yaklaştığı noktada, Türkiye gerçeğini somut çözümlemek yerine, onu şablonla açıklamaya çalışan bir konumda durmaktadır.

f) ve g) maddelerine "Tüzük Üzerine Açıklamalar"ın "Partimizin amacı" başlıklı bölümünde açıklama getirilmektedir. (Bkz. Özel Broşür, s.66)

Bu açıklamada da, İşçilerin-Köylülerin Devrimci-Demokratik Diktatörlüğü (ya da Demokratik Halk Diktatörlüğü) ile proletarya diktatörlüğü arasındaki temel ayrım görülmemekte; demokratik halk diktatörlüğünde "sosyalizmin inşası" anlayışı savunulmaktadır.

Bu anlayışın yanlışlığını biz TKP/ML II. Konferansı kararları ile girdiğimiz polemikte daha bundan 8 yıl önce ortaya koyduk. (Bkz. "Bir Adım İleri, Kaç Adım Geri?", s.87-116)

Açıklamada, Halk Savaşı stratejisinin Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının araştırması sonucu değil; Mao Zedung Düşüncesi'nin "yarı-sömürge yarı-feodal toplumlar" genellemesi temelinde savunulduğu çok açıktır.

h) "TKP/ML(B), ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesini kayıtsız koşulsuz kabul eder. Her türlü milli imtiyaza karşı çıkar, tüm milliyetlerin tam hak eşitliğini savunur."

Bu madde doğrudur. Ancak burada"kendi kaderini tayin hakkı" yerine "ayrılıp ayrı devletkurma hakkı" denmesi daha doğru olurdu.

i) "TKP/ML(B), kendi içinde gönüllü birliğe dayanan bir mücadele örgütüdür. İçerisinde demokratik merkeziyetçilik esaslarına göre tüm üyeleri için geçerli olan proletaryanın bilinçli disiplini hüküm sürer. Eleştiri-özeleştiri ilkesini gelişmesinin en gerekli şartlarından biri olarak kabul eder. Marksist-Leninist irade ve eylem birliğinden doğan gücünü zayıflatan, partiyi yıkmayı amaçlayan hiziplerin varlığına müsade etmez."

Bu maddede söylenenler doğrudur. Bu madde ile ilgili açıklamalar, "Gönüllü birlik - Bilinçli Disiplin" başlığı altında yer almaktadır. (Bkz. Özel Broşür, s.67)

Yapılan bu açıklamalarda, savunulan "bilinçli disiplin, Marksizm-Leninizm ilkelerine bağlılık", bugün de savunup vurguladığımız bir düşüncedir.

Ancak bu düşüncenin hemen ardından gelen cümlede: "Hiç kimse 'disiplin' adına parti üyelerinden bir çizgi haline dönüşmüş (abç) anti-Marksist-Leninist görüşler savunmasını talep edemez" yorumu; disiplin adına, "henüz çizgi haline dönüşmemiş" antiMarksist-Leninist görüşlerin savunulmasının talep edilebileceği; sorunun anti-Marksist-Leninist görüşler çizgi haline geldiğinde başlayacağı şeklinde bir anlayışın savunulduğunu göstermektedir. Bu anlayış, Lenin'in "eylem birliği - eleştiri özgürlüğü" ilkesinin doğru kavranmadığını gösterin bir anlayıştır.

Hemen ardından gelen paragrafta; üyelerin görüşlerini serbestçe savunabilme hakkı gayet berrak olarak yalnızca "parti içi" ile sınırlanmaktadır. Bu noktaya getirilen dipnot 4'te, o dönemde parti içinde tartışılanın, parti içinde bu hakkın "çalışılan tüm organlarda mı" yoksa "çalışılan en üst organda mı?" sorusu olduğunu belgelemektedir. Savunulan bu görüşler de bütünüyle yanlış, bürokratik görüşlerdir. Bu görüşlerle, parti dışında savunulan her görüşün —parti çizgisi dışında her görüşün— eylem birliğini sarsacağı, bozacağı en başlan varsayılmaktadır; ki bu varsayım her şart altında doğru bir varsayım değildir.

Açıklamanın son paragrafında "merkezi kararlar"ın mutlaka uygulanması sorunu bağıntısında, alınan merkezi kararların en yüksek organ olan kongre kararları ile uyum içinde olması gerektiği,bunun olmadığı şartlarda böyle "merkezi kararlara" uymama hakkı ve görevinin olduğu bilince çıkartılmamaktadır.

Bu açıklamalar bir bütün olarak o günkü dönemde demokratik merkeziyetçiliğin tam doğru bir yorumuna sahip olmadığımızı, bürokratik merkeziyetçi sapmalara sahip olduğumuzu göstermektedir.

j) "TKP/ML(B), kapitalist toplum ile komünist toplum arasında bir ara aşama olarak oldukça uzun bir tarihi dönemi kapsayan sosyalist toplumda sınıf mücadelelerinin varlığını kabul eder.Bu dönem içinde proletarya diktatörlüğünün zayıflatılması halinde proletaryanın temsilcisi olmayan unsurların iktidarı ele geçirebileceğinin; sosyalist bir ülkede kapitalizmin yeniden inşa edilebileceğinin; proletarya diktatörlüğünün burjuva diktatörlüğüne dönüşebileceğinin bilincinde hareket eder."

Bu maddede söylenenler burada olduğu biçimde doğrudur.

Ama şu bilinçte olmalıdır: Buradaki şekli ile bu madde II. Konferans öncesi YD. Konferansının önerisi doğrultusunda düzeltilmiş biçimidir. Bu düzeltme TKP/ML II. Konferansında reddedilmiştir. Madde I. Konferansta kabul edildiği biçiminde, yani "...sosyalist toplumda sınıfların (abç) ve sınıf mücadelesinin varlığını kabul eder" biçiminde kalmıştır. (Bkz. TKP/ML II. Konferansında onaylanan tüzük, s.6)

Bu şekli ile bu madde, sosyalizmde sınıf mücadelesinin sürdürülmesini burjuvazinin de sınıf olarak varlığına bağlayan ve bu şekilde burjuvazinin sınıf olarak varlığını bütün sosyalizm dönemi boyunca "normal" karşılayan yanlış bir anlayışın ürünüdür. Mao Zedung Düşüncesi'nin Marksizm-Leninizme "katkısı" olarak tanıtılan bu anlayış, gerçekte Marksizm-Leninizmden bir sapmadır.

k) "TKP/ML(B), Komünizm hedefine ulaşmak için hiç bir fedakârlıktan kaçınmayacağını ilan eder."

Bu madde bir moral çağrı, bir amaç ilanıdır.

Bir bütün olarak ele alındığında, bu maddelerin hiç biri —doğruluğundan-yanlışlığından bağımsız— bir tüzük için gerekli olan madde değildir.

II. BÖLÜM: "PARTİ ÜYELİĞİ" BÖLÜMÜ HAKKINDA

"MADDE 1- Sınıf kökeni itibarı ile işçi sınıfından gelenlere ve köylülük içinde yoksul köylülere öncelik tanınmakla birlikte, proleter dünya devriminin ayrılmaz bir parçası olan Türkiye devri-

mine doğrudan katılan her kişi aşağıdaki şartları yerine getirmesi halinde TKP/ML(B)'e üye olabilir."

Madde 1 buradaki şekli ile, YD. Konferansının II. Konferansa götürdüğü öneri doğrultusunda düzeltilmiş biçimidir. Burada savunulan düşünceler doğrudur. Yine de sınıf kökeni sorunu, Türkiye devrimi/proleter dünya devrimi bağını tüzük maddesi içinde tartışıp çözmeye çalışan tavrı ile, tüzükte gerekli olmayan şeyleri tüzükle çözmeye çalışan bir konumdadır.

Bu maddenin I. konferansta kabul edilmiş şekli şöyle idi:

"Her Türkiyeli işçi, yoksul ve orta köylü veya sınıf kökeni ne olursa olsun herhangi bir kişi TKP/ML'e üye olabilir."

Burada önce TKP/ML'e üye olmak için "Türkiyeli" olmak şartı getirildiği noktada milliyetçi bir konumda duruluyordu. (TKP/ML II. Konferansı bu noktada getirilen eleştirilere ve pratikte de ortaya çıkan durumlara rağmen, maddenin bu noktasını değiştirmeyi reddederek, milliyetçi konumu bilinçli olarak sürdürme doğrultusunda tavır takındı. Bkz. TKP/ML'in II. Konferansında onaylanan tüzük, s.6)

İkinci olarak da, sınıf kökeni konusunda aslında hiç birşey söylememe anlamına gelen gereksiz tespitler yapılıyordu. Başta sayılan işçi, yoksul köylü ve orta köylü'ye öncelik verilip verilmeyeceği, tüzük hükmünde belli değildi. O zaman da neden sayıldığı bilinmez hale geliyordu. Kaldı ki, bunlara öncelik verileceği anlamında kullanılıyor ise, o zaman bu şekilde bir sayma yanlıştı. Çünkü orta köylülük ile işçiler ve yoksul köylülere aynı derecede ağırlık vermek yanlış olurdu.

Bu sorun üzerine "Açıklamalar"ın "Sınıf kökeni sorunu" başlıklı bölümünde tartışılmaktadır.

Bu bölümde Partiye üyelikte tayin edici olanın Marksizm-Leninizm bilimini kavrama, proletarya davasına olan bağlılık ve inanç olduğu, sınıf kökeninin tayin edici olmasa da önemli bir rol oynadığı doğru düşüncesi savunulmaktadır.

Tüzük maddesinin "Partiye üyelikle ilgili hükmü"nün "Üyelik konusunda özellikle işçi ve yoksul köylülere öncelik verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılması gerektiği" belirtilmektedir. Eğer durum böyle ise, o zaman özel olarak orta köylülüğün tüzükte sayılmasının anlamı nedir?

Bunun ötesinde, yoksul köylülük kategorisinin de "işçiler" ile birlikte ele alınması da problemlidir.

Yoksul köylülük, çok değişik şartlarda, birbirinden bağımsız küçücük birimler halinde üretim yapanlardan oluşan bir kategoridir. Dağılan; yok olan bir katmandır.

İşçi sınıfının kuşkusuz en yakın müttefiğidir. Ama işçi sınıfı ile bir ve aynı değildir.

Bu yüzden de eğer sınıf kökeni sorunu, üyelikte öncelik vermek bağıntısında tartışılacaksa, o zaman sorun:

> "Sınıf kökeni itibarı ile işçi sınıfına, işçi sınıfı içinde de sanayi proletaryasına öncelik verilir."

biçiminde konabilir.

Yoksul köylülük, köylülük içinde öncelik verilecek katmandır.

a) "Parti programını ve tüzüğünü kabul etmek, parti

disiplinine uymak, parti kararlarını uygulamak."

Bu maddede "parti disiplinine uymak, parti kararlarını uygulamak" gereksizdir. Çünkü bunun öncesinde "tüzüğü kabul etmek" şartı vardır. Tüzüğü kabul etmek, oradaki kuralları uygulamayı kabul etmek demektir.

b) "Üye adaylığının kabulü ile birlikte tüm üyelik yaşamı boyunca partinin herhangi bir organında faal olarak çalışmak."

Bu maddede "Üye adaylığının kabulü ile birlikte tüm üyelik yaşamı boyunca..." sözleri gereksiz fazlalıktır.

c) "Parti aidatını düzenli olarak ödemek."

d) "18 yaşını bitirmiş olmak."

d) maddesi bugünkü şartlarımızda gereksiz bir maddedir.

*

"MADDE 2- TKP/ML(B)'ye üye olma işlemi şu şekilde gerçekleşir:

a) Partiye üyelik kesinlikle ve yalnızca birey temelinde olur.

b) Üyeliğe müracaat şu iki şekilde olur: Partiye üye olmak isteyen her kişi kendisiyle temas halinde olan parti hücresine bu isteğini bildirir. Ayrıca partili yoldaşlar parti üyeliğine layık gördükleri kişilere hücredeki diğer yoldaşların da onayını alarak, partinin tüzüğünü ve görüşlerini açıklar ve üyelik teklif edebilirler.

c) Üyeliğe müracaatlar şu şekilde değerlendirilir:

(I) Tam teşekküllü parti organı müracaat sahibinin aday üyeliğine oybirliği ile karar

verir. Karar şu belgeler temelinde verilir: Müracaat edenin üyelik fişi, özeleştirisi ve en az bir parti üyesinin müracaat sahibi hakkında raporu. Aday üyelik bir üst organın çoğunluk kararı ile kesinleşir. Bu tarih aday üyelik başlangıç tarihi olarak kabul edilir.

(II) Merkezi Denetim Komisyonu bütün aday üyelikleri, tüm parti için ortak kıstaslara göre gözden geçirir, denetler. Denetimden geçmeyen aday üyelerini, gerekçesini ilgili organa yazıyla bildirmek suretiyle bozabilir.

d) Aday üyelik süresi aday üyeliğin kesinleştiği tarihten başlamak üzere bir yıldır. Gerektiği zaman bir yıllık adaylık süresi bir daha uzatılabilir.

e) Adaylık süresinde adayın bağlı bulunduğu parti organı adayı sıkı bir denetime tabi tutar ve bu bir yıllık süre sonunda durumu görüşür, eğer adaylık süresi uzatılırsa ikinci yıl sonunda kesin kararını verir. Adayın üyeliğe kabulü için yine organın oybirliği gereklidir. Üyelik bir üst organın çoğunluk kararı ile kesinleşir ve Merkezi Denetim Komisyonu tarafından denetlenir. Gerektiği hallerde Merkezi Denetim Komisyonu yazılı gerekçeleri ilgili organa bildirerek üyeliği bozabilir. (Çoğunluk onayıyla.) Değerlendirme için aday üye hakkında üst ve alt raporları alınır."

a) şıkkı doğrudur. Ancak bu şıkka getirilen açıklama (Bkz. s.68) dünya komünist hareketinin tarihini yanlış yorumlayan bir açıklamadır. Yapılan açıklamada "Komünist Partilere grup halinde veya grup yapısını koruyarak katılmalar parti içinde hizip yaratmaya hizmet etmektedir. Buna örnek Bolşevik Parti içindeki Troçkistlerdir" denen yerde, Troçkistlerin Bolşevik Partiye grup yapılarını koruyarak alındığı gibi bir yorum yapılmaktadır. Bu yorum olgu-

larla çelişen yanlış bir yorumdur. Troçkistler Bolşevik Partiye grup yapılarını koruyarak değil, gruplarını dağıtma, Bolşevik Parti programını, tüzüğünü kabul etme temelinde alınmışlardır. Burada yapılan yorumda ayrıca açıkça söylenmese bile, bu alımı eleştiren bir yaklaşım vardır. Adeta Troçkistlerin alınmamasının daha iyi olacağı ima edilmektedir.Ama bu da yanlıştır. Troçki ve Troçkistlerin Bolşevik Partinin programını ve tüzüğünü kabul etme temelinde Bolşevik Partiye girmeleri, onu zayıflatmamış, güçlendirmiştir.

Üyeliğe müracaatın nasıl olacağını açıklayan b)şıkkı tüzük açısından gerekli olmayan detay sorunudur.

"Tüzük Üzerine Açıklamalar"da "Üyelik sorunu" başlıklı bölümde bu noktanın, sempatizan hücrelerin üye alma hakkı olmadığı, maddenin Parti hücrelerinin üye alma hakkını vurgulama anlamına geldiği açıklanmakta; ve müracaatın nasıl olabileceği konusunda açıklamalar yapılmaktadır.

Bu sorun: "Partiye üye alma hakkı parti örgütlerine/hücrelerine aittir" biçiminde bir hükümle çözülebilirdi.

Üyeliğe müracaatların nasıl değerlendirileceği ile ilgili c) maddesinin I. şıkkında, "tam teşekküllü parti organının (bundan anlaşılan en az üç üyeden oluşan organdır) oybirliği" ve bir üst organın çoğunluk kararı ile onayı öngörülmektedir.

Bu oybirliği şartı açıklamalarda şu şekilde gerekçelendirilmektedir:

> "Partiye üyeliğin kabul edilmesi için, hücrede oy birliği şart koşulmaktadır. Parti üyeliği konusunda alınacak karar, partinin geleceğini ilgilendiren hayati önemde bir karardır. Böyle bir kararda parti üyeleri arasında birbirini iknaya daya-

nan bir birlik şarttır. Böyle bir birlik şartının getirilmesi, gerektiğinde tek kişiye bile veto hakkı verme anlamına geldiğinden, partinin içine burjuvalar sızdığında, partiye zarar verebilir. Fakat bu muhtemel zarar, partiye üyelik kararının da çoğunlukla alınması halinde (yine partiye burjuvaların sızdığını, herhangi bir hücrede çoğunluğu ele geçirdiğini düşünürsek) çıkabilecek muhtemel zarardan daha az olacaktır ve daha kolaylıkla önlenebilecektir. "Az fakat iyi"; üyelik konusunda bu, partimizin temel ilkesidir."

Burada söylenenlerde ilke açısından bir yanlışlık yoktur. Bazı yoldaşların eleştirisinin tersine, burada önerilen uygulama anti-demokratik vb. değildir.

Bu bağıntıda sorun ancak, içinde bulunduğumuz durumda oybirliği şartının uygun olup olmadığı noktasında tartışılabilir.

Bu noktada kararın hangi belgeler temelinde alınacağının vb. de tüzükte sayılmasına gerek yoktur.

TKP/ML II. Konferansında eklenmesi önerilen YD. Konferansının kabul ettiği üyeliklerin tüm parti için ortak kıstaslara göre gözden geçirilmesi görevi ve hakkı ile de donatılmış Denetleme Komisyonu, bizim durumumuzda gereksiz, lüks olan bir kurumdur.

1978'de kabul edilen, bu noktada II.Konferansın da onayladığı tüzükte, "Parti Merkez Komitesine ve Bölge Komitelerine parti üyeliği hakkında alınan kararları bozma" yetkisi tanınıyordu.

Böyle bir hüküm de, parti hücrelerinin haklarını olağanüstü derecede kısıtlayan bir hükümdü;yanlıştı.

Adaylık süresinin 1 yıl olması ile ilgili hüküm duruma uygun, doğru bir hükümdür. Gerektiği zaman uzatılması ile ilgili olarak "en fazla bir yıl uzatılabı-

lir" biçiminde ifade edilmesi daha doğru olurdu. Böylece diyelim ki 3 ay ya da yarım yıl vb. uzatma imkanı da kullanılabilirdi.

Aynı maddenin c) şıkkında söylenenler detayla ilgili, tüzük açısından gereksiz ve daha önce söylenenlerde genelde ortaya konmuş şeylerdir.

Parti üyeliği ile ilgili bu bölüme, üyelikten istifa hakkının her zaman olduğunun da konması doğru olurdu.

Bu sorun, bizim bundan önce geçerli olan tüzüğümüzün 6. maddesinde, özel bir madde olarak ele alınmıştır.

"MADDE 6-
a) Parti bilinçli unsurların gönüllü birliğidir. Her parti üyesi ve aday üyesi gerekçelerini çalıştığı en üst organa yazılı olarak bildirmek suretiyle kendi isteğiyle partiden ayrılabilir.
b) Parti kendini oportünist unsurlardan arındırarak güçlenir. Bu Leninist ilke partinin sınıf mücadelesinin yükünü omuzlayamayacak kaypak ve kararsız unsurlardan kurtularak güçleneceğini gösterir. İstifalar partinin nicel gücünü geçici olarak zayıflatsa da, niteliğini pekiştirir. Bununla beraber, istifa talebini getiren bir üyenin içinde komünist ve burjuva yanların mücadelesi henüz sonuçlanmamışsa, ilgili parti organı komünist yanın zaferi için yardımcı olmalıdır.
c) İstifa gerekçelerini yazılı olarak bildirmeye yanaşmayanlar için, istifa talebinin getirildiği toplantıda yazılı tutanak tutulmalıdır.
d) İstifa gerekçelerini bildiren istifa dilekçesi veya toplantı tutanağı ilgili organın istifa hakkındaki değerlendirmesini içeren raporuyla birlikte en kısa sürede üst organa ve merkezi denetim komisyonuna iletilmelidir.

e) İstifa organ değerlendirmesiyle birlikte tüm partiye duyurulur. Bu istifanın yakın çevreye veya kitlelere kadar genişletilip genişletilmeyeceği somut duruma bağlı olarak Merkezi Denetim Komisyonunun kararına bağlıdır."

Bu madde gerektiğinden fazla detaylıdır.

Bu maddenin yalnızca a) şıkkında söylenenler, o da belirli sınırlamalarla tüzük açısından yeterlidir.

Sınırlama dediğimiz şey, "çalıştığı en üst organa yazılı olarak bildirmek suretiyle" şartı ile ilgilidir.

Partiden istifa noktasına gelmiş bir üye veya aday üyeden mutlaka yazılı tavrı bu istifa için şart olarak talep etmek, bunu tüzük hükmü haline getirmek, bu şartın yerine getirilmediği hallerde ne olacağı konusunu gündeme getiren, gereksiz bir hükümdür.

Açıktır ki, yazılı istifa gerekçeleri talep edilir. Ama bunu istifa için şart olarak öne sürmek ve tüzük hükmü yapmak yanlıştır.

Maddenin b) şıkkında söylenenler, istifa eden her kişinin "oportünist unsur" olarak değerlendirilmesi yorumuna açık tespitlerdir. Ayrıca "istifalar partinin nicel gücünü geçici olarak zayıflatsa da niteliğini pekiştirir" tespiti de her şart altında doğru olmayabilir bir tespittir.

c) şıkkı, a) şıkkında öne sürülen yazılı gerekçe şartını relative etmektedir. Ama a) şıkkında o gereksiz şartın ileri sürülmemesi halinde, bu şıkka da gerek kalmaz.

d) şıkkı tüzükte gereksiz detay sorunudur.

e) Her istifanın organ değerlendirmesi ile birlikte

partiye duyurulacağı hükmü de, tüzük hükmü olarak —özellikle gizlilik şartları gözönüne alındığında — doğru olmayan bir hükümdür.

Açıktır ki, eğer istifa gerçekten bir ideolojik mücadele temelinde bir istifa ise, o zaman bunun yalnızca partiye değil, devrimci kamuoyuna da istifa edenin kimliğini gizleyerek açıklanması doğrudur. Ama bütün istifaların partiye açıklanması hükmünü tüzük hükmü olarak getirmek doğru değildir. Yani bu madde de gereksizdir.

"MADDE 3- PARTİ ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

a) İdeolojik ve siyasi seviyesini devamlı olarak yükseltmek, Marksist-Leninist teoriyi devrimci pratikle içiçe öğrenmek, onu bir eylem kılavuzu olarak kavramak ve uygulamak.
b) Partinin yayınlarını eleştirici bir gözle incelemek. Revizyonizme, modern revizyonizme, Troçkizme, reformizme ve oportünizmin her türüne karşı mücadelede uyanık, kararlı ve amansız olmak. Proletarya davasına zararlı akımlara karşı mücadeleyi görev kabul etmek. Zararlı akımlar hakim bile olsa mücadeleden yılmamak. Akıma karşı mücadele cesaretine sahip olmak.
c) Partinin gönüllü mücadeleci birliğini ve komünist saflığını korumak. Bu birliği ve saflığı bozmaya yönelik her türlü hizipçi çalışmaya karşı uyanık ve mücadelede kararlı olmak.
d) Parti disiplinine kesinlikle uymak, parti kararlarının uygulanmasında yaratıcı ve aktif bir rol oynamak.
e) Halk kitleleriyle kaynaşmak. Halkın dertleriyle ilgilenmek ve halka hizmet etmek. Halkın kendiliğinden gelme mücadelelerine katılmak, örgütlemeye çalışmak ve bilinçli bir yön vermek için en önde mücadele etmek. Zorlukları halkla beraber çözmeye çalışmak, onlara par-

tinin siyasetini ve Marksizm-Leninizmi kavratmak için yılmadan çaba sarfetmek.

f) Komünist ahlak kurallarına uygun olarak yaşamak. Halkın kurtuluş davasını, proletaryanın sınıfsız topluma varma mücadelesini ve onu temsil eden partiyi herşeyin üstünde tutmak. Partinin, halkın, proletaryanın ve Komünizm davasının menfaatlerini her türlü kişisel menfaatlerinin üstünde tutmak. Davranışlarında tutarlı, alçakgönüllü, örnek ve her türlü fedakârlığa hazır olmak.

g) Halka, Partiye, yoldaşlara ve kendine karşı dürüst ve açık davranmak. Hataları yenmek konusunda eleştiri ve özeleştiride açık, kararlı ve cesur olmak. Her türlü dedikodu ve arkadan konuşma gibi bayağılaştırılmış ve kişisel saldırı aracı haline getirilmiş eleştiriye karşı çıkmak, eleştiriyi hastalığı tedavi etmek amacıyla ve örgüt içinde yapmak.

h) Parti aidatlarını düzenli bir şekilde ödemek, partinin maddi imkanlarını korumak, geliştirmek için çalışmak.

i) Parti görüş ve kararları doğrultusunda yaptığı çalışmalar hakkında bağlı bulunduğu hücreye düzenli rapor vermek.

j) Sınıf düşmanlarının parti içinde olduğu gibi, parti dışındaki saldırılarına karşı uyanık ve cesaretli olmak. Sınıf mücadelesini düşmanın eline geçme halinde de sürdürerek hapishane ve mahkemeleri Komünizmin propaganda alanları haline getirmek.

k) Pozculuk, boşboğazlık, gevezelik, merak gibi küçük-burjuva hastalıklarına karşı mücadele etmek, partinin sırlarını gizlemek.

l) Proleter enternasyonalizminin görevlerini yerine getirmek, milliyetçiliğe karşı mücadele etmek."

"MADDE 4- PARTİ ÜYELERİNİN HAKLARI

a) Çalıştığı tüm parti organlarında ve katıldığı

tüm parti toplantılarında partinin siyasetini ilgilendiren tüm konularda fikrini belirtmek, önerilerde ve eleştiride bulunmak.Partinin siyasetinin tayinine aktif olarak katılmak.

b) Parti kurullarına seçilmek ve seçmek.

c) Çalıştığı tüm parti organlarında ve katıldığı tüm parti toplantılarında partinin herhangi bir kademesinde çalışan üyeler hakkında, parti içindeki görevi ne olursa olsun eleştiri getirmek.

d) Kendisi hakkında disiplin cezasıyla ilgili karar verilecek bir toplantıya, gizlilik şartları elveriyorsa katılarak, aksi taktirde yazılı olarak savunma sunmak.

e) Kendi parti organı içinde çözemediği herhangi bir sorun hakkında konferans veya kongreye kadar tüm üst kademelere partı yolu ile yazılı olarak danışmak."

Parti üyelerinin görevleri ve parti üyelerinin hakları ile ilgili üçüncü ve dördüncü maddeler arasındaki karşılaştırmada ilk göze çarpan şey, bu iki madde arasındaki haklar aleyhine dengesizliktir ve parti üyelerinin hakları önemli ölçüde kısıtlıdır.

Bundan bağımsız olarak, bu iki bölüm de, Partinin örgütlenme ilkeleri bölümü Marksist-Leninist bir tarzda kaleme alındığında gereksiz olan, birçok noktada moral çağrısı olan, bağlayıcı bir değeri olmayan hükümleri içeren bölümlerdir.

Bu maddelerin tek tek şıklarına gelince:

Partı üyelerinin görevleri ile ilgili 3. madde hakkında:

a) şıkkında getirilen talepler doğru taleplerdir. Ama bu taleplerin uygulanmasında ortaya çıkacak aksaklıkların üyelik açısından oynayacağı rol nedir? Eğer belirleyici rol oynamayacaksa, o zaman bu hükmün tüzükte işi nedir?

b) şıkkında getirilen talepler de doğru taleplerdir. Ama mesela bir "akıma karşı mücadele cesaretine sahip olma"nın ölçütü nedir? Nasıl ölçülecektir? Bu taleplere hangi ölçüde uyulmaması halinde üyelik sorun olarak gündeme getirilecektir? Bu soruların tartışılması gösterir ki, bu maddede getirilen talepler, "üyelerin görevleri" bağıntısında tüzük hükmü olarak değil, en iyi halde üyelere çağrı olarak getirilebilir.

c) şıkkında söylenenler de doğrudur. Parti her üyesini burada söylenenleri yapmaya çağırır. Onları bunları yapması için eğitir vb. Ama bunları tüzük hükmü haline getirmek, çağrı ile bağlayıcı hükmü birbirine karıştırmaktır.

d) Bu maddede söylenenlerin birinci bölümü,"disipline kesinlikle uymak" hükmüdür. "Kararların uygulanmasında yaratıcı ve aktif rol oynamak" ise bir çağrıdır, taleptir. Bu ikisini birbirine karıştırmak yanlıştır.

e) şıkkında söylenenler de komünist partisinin üyelerine yapılan moral çağrılardır. Bu bağıntıda sorunun sürekli olarak "halk" bağlamında ortaya konması, proleter sınıf sorununun öne çıkartılmaması ayrı bir problemdir.

f) şıkkı bağlayıcı niteliği olmayan moral çağrılardan oluşmaktadır. Bunun ötesinde içeriği doldurulmamış "komünist ahlak kurallarına uygun olarak yaşamak" gibi herkesin içini istediği gibi dolduracağı bir kuralı (Buna açıklamalarda da herhangi bir açıklık getirilmemektedir) tüzük hükmü haline getirerek,kullanmak isteyenlerin eline önemli bir silah verilmektedir.

g) şıkkı yine tüzükte yeri olmayan moral çağrılardır. Kaldı ki, burada bunun ötesinde <u>eleştiri</u> yalnızca <u>örgüt içinde</u> meşru görülerek, örgüt dışında

eleştiriyi yasaklayan bürokratik bir tavır da yeralmaktadır.

h) "Parti aidatlarını düzenli bir şekilde ödemek", partiye üye olmanın şartı olarak daha önce getirilmiştir, tekrardır. Partinin maddi imkanlarını korumak ve geliştirmek için çalışmak, objektif ölçütü olmayan, bağlayıcı hüküm olamayacak bir çağrıdır.

i) İçinde çalıştığı hücreye düzenli rapor vermek, üyelik şartlarından olan "bir parti organında faal çalışmak" hükmünün içinde yer alan bir yükümlülüktür. Tüzükte özel olarak belirtilmesine gerek yoktur.

j) şıkkı moral çağrı niteliğindedir. Bu tuzükhükmü değil, direktif olarak verilebilir.

Aynı şey k) şıkkı için de geçerlidir. Aynı şey l) şıkkı için geçerlidir.

l) şıkkında ayrıca "proleter enternasyonalizminin görevlerini yerine getirmek, milliyetçiliğe karşı mücadele etmek" biçiminde ifade edilen görev, bu şekli ile yanlıştır. Açıktır ki, proleter enternasyonalizmi her türlü milliyetçilikten kendini ayırır, genelde milliyetçiliğe karşı çıkar; ama bunu yaparken <u>öncelikle</u> ezen ulus şövenizmine karşı çıkar; ezen ulus şövenizmi ile, ezilen ulus milliyetçiliğini aynı kefeye koymaz. Bu yüzden bu görev: "Proleter enternasyonalizminin görevlerini yerine getirmek, başta ezen ulus şövenizmine karşı, Türkiye'de Türk şövenizmine karşı olmak üzere; her türlü milliyetçiliğe karşı mücadele etmek" biçiminde ifade edilmelidir.

Üyelerin görevleri ile ilgili bu 3. madde bir bütün olarak ele alındığında, tüzükte yeri olmayan, çoğu doğru olan —ama içinde yanlış anlayışları da yer yer barındıran— moral çağrıları içeren bir maddedir. Tümden silinmesi doğrudur.

Parti üyelerinin hakları/Madde 4 hakkında:

Parti üyelerinin hakları bölümünde a) şıkkında, Lenin'in savunduğu ve Bolşevik Partinin temel ilkesi olan "Eylem birliği - eleştiri özgürlüğü" ilkesi açık seçik savunulmamakta; üyelerin "eleştiri özgürlüğü" çok açık olarak yalnızca parti içinde ve ancak "çalıştığı parti organlarında ve katıldığı parti toplantıları" ile sınırlandırılmış olarak savunulmaktadır.

Bu kesinlikle yanlış, Leninist olmayan, bürokratik-merkeziyetçi bir tutumdur. Parti üyeleri, eylembirliğini bozmadığı sürece ve ölçüde, parti siyasetinin her sorunu üzerine, her yerde ve her araçla görüş belirtme, eleştiri getirme hakkına sahiptir. Bu hak parti içi ile sınırlanamaz. Eylem birliğinin sarsıldığı, bozulduğu noktada ise bu hak ne içte ne dışta yoktur.

b) şıkkı doğrudur.

c) şıkkında söylenenler için, a) şıkkında söylediklerimiz geçerlidir. Ancak burada kişi eleştirisi söz konusu olduğu için, bu eleştirilerde kişinin kimliğini ortaya çıkaracak her türlü tavırdan —parti içinde ve dışında— kaçınılmak zorundadır.

Ayrıca bu şıkkın tüzüğe yazılmasına da gerek yoktur. Gerek a) şıkkı gerekse bu şık içinde savunulan haklar, demokratik merkeziyetçilik ile ilgili genel hükümler içinde ortaya konacak haklardır.

d) şıkkı kendi içinde tutarsız bir şıktır. Şöyle ki: Bir yandan herhangi bir üye hakkında yargılama ve disiplin cezası verme hakkı —doğru olarak— üyenin içinde çalıştığı hücreye verilmektedir. Bu noktada, üyesi olduğu "en üst hücre" sınırlaması doğru değildir. Doğru olan, disiplin cezasını gerektiren suç hangi organda işlendi ise, yargılama ve gerektiğinde cezalandırmanın o hücrede yapılmasıdır. Ama di-

ğer yandan bu maddede "gizlilik şartları elveriyorsa" denerek, üyenin üyesi olduğu hücreye katılmasının gizlilik şartları gerekçesi ile olmayabileceği bir durum varsayılmaktadır. Böyle bir durum ancak üyenin polis olduğu vb. delilleri ile ortaya konduğunda mümkündür ki, o zaman da sözkonusu olan "disiplin cezası" vb. olmaz.

Bu şık da aslında bu şekli ile yanlış olmasının yanında, tüzükte gereksiz bir şıktır.

c) şıkkı üyeye "konferans ve kongreye kadar tüm üst kademelere parti yolu ile yazılı olarak danışmak" hakkını verdiği noktada olumludur; ama bu hak da ancak "kendi parti organı içinde çözemediği herhangi bir sorun hakkında" denerek yine doğru olmayan bir biçimde sınırlanmaktadır.

Açıktır ki bu partililere sorunları mümkün olduğunca çalışma yaptıkları alanda, organda çözmeleri ve üst organları çözülmüş, çözülebilecek sorunlar ile meşgul etmemeleri için getirilmiş bir hükümdür. Ama sorunlar bu şekilde hükümlere bağlanarak çözülemez. Bu alanda esas sorun üyelerin bu yönde eğitilmeleridir.

> "MADDE 5- Parti üye adayları seçme ve seçilme hakkı, üye alma ve yargılama dışında parti üyelerinin sahip olduğu bütün haklara sahiptir. Parti üyelerinin görevleri aynı zamanda üye adayları için de geçerlidir."

Üye adaylarının hakları ve yükümlülükleri konusundaki 5. madde doğrudur.

Altıncı madde daha önce de belirttiğimiz gibi gereksiz ölçüde detaylıdır ve özel madde olarak ele alınmasına gerek yoktur.

Disiplin cezaları ile ilgili 7. madde hakkında:

"MADDE 7- DİSİPLİN CEZALARI

a) Partinin birliğini bozan, parti kararlarını uygulamayan, parti içi demokrasiyi zedeleyen, üyelik ve partinin kendine verdiği görevleri amacı dışında kullanan, parti disiplinine uymayan, davranışlarıyla partiyi halkın gözünden düşüren parti üye ve üye adayları çalıştığı organ veya daha yüksek organlarca sorumlu tutulur ve yargılanır.

b) Kişi üyesi olduğu en üst organda yargılanır. Eğer bu organda kendisiyle birlikte üç parti üyesi varsa, yargılama yapılabilinir. Özel durumlarda parti yönetici organları altta çalışan bir üye hakkında yargılama talebi ile Merkezi Denetim Komisyonuna başvurabilir.Yargılamayı Merkezi Denetim Komisyonu yapar. Yine aynı şekilde, herhangi bir üye bir organ ya da kişi için yargılanma talebini Merkezi Denetim Komisyonuna götürebilir. Eğer Merkezi Denetim Komisyonu gerekli görürse yargılamayı açar. Gerekli görmezse bunu gerekçeleriyle birlikte talep sahibine bildirir.

c) Yargılama şöyle yapılır: Yargılanacak kişi hakkında gelen eleştiri ve iddialar kendisine iletilerek tavır takınması istenir. Bu sırada konu araştırılarak ilgili kişi ve organların bilgisine başvurulabilir. Yapılan araştırma sonucunda kişinin yargılanması gerekli görülürse iddianame hazırlanarak savunması istenir. Ya da savunmasını bizzat organda sözlü olarak yapar. İşlenen suçun partiye verdiği uzun ve kısa vadeli zararı, yargılanan kişinin özeleştirisi, geçmiş çalışması, vb. etkenler gözönüne alınarak yargılamayı yapan organ ya da Merkezi Denetim Komisyonunun salt çoğunluğu ile aşağıdaki cezalardan herhangi biri verilebilir:

a) İhtar

b) Ağır ihtar
c) Görevden alma
d) Üye adaylığına çevrilme
e) Geçici ihraç
f) Kesin ihraç olabilir.
Parti üyeliğinden bir daha alınmamak üzere çıkarılma (kesın ihraç) en ağır cezadır.

d) Eğer yargılama bir organ tarafından yapılmışsa Merkezi Denetim Komisyonu tarafından onaylanmadan yürürlüğe konmaz. Merkezi Denetim Komisyonunun verdiği cezalar derhal yürürlüğe girer. Kesinleşen bir parti cezasına karşı cezalandırılan parti üyesi Merkezi Denetim Komisyonuna itirazda bulunabilir. Merkezi Denetim Komisyonu ise konferans ve kongreye karşı sorumludur.

e) Hakkında yargılama talebi getirilen kişi için idari tedbir (görevden alma vb.) somut şartlara göre alınır. İşlediği iddia edilen suç parti içindeki görevlerini yürütmesine engel değilse, kişi hakkında idari tedbir alınmamalıdır."

a) şıkkı hangi hallerde cezalandırma için yargılama yapılacağını sayarken, sorunu geniş ve yoruma açık tutmaktadır. Mesela "parti kararlarını uygulamayan" tespiti, olgular temelinde kolaylıkla ispatlanabilir, objektif ölçütü belli, yoruma açık olmayan bir tespit iken; "parti içi demokrasiyi zedeleyen", "görevleri amacı dışında kullanan", "davranışlarıyla partiyi halkın gözünden düşüren" tespitleri, ölçütleri yorumlayana göre belirlenecek olan tespitlerdir.

Böyle yoruma açık halleri tüzükte sayacak yerde, "parti disiplini" konusunda kesin hükümler getiren bir tüzükte "parti disiplinine aykırı hareket edenler"in cezalandırılacağının açıklanması doğru olan tavırdır.

b) şıkkı, yargılama hakkını kişinin çalıştığı en yük-

sek organa verdiği, çalıştığı her organa bu hakkı vermediği noktada, yanlış bir konumda durmakta - dır.

Bu yanı ile bu şık, "Açıklamalar"ın "Disiplin cezaları sorunu" başlıklı bölümünde (s.68) ortaya konan ve doğru olan genel anlayışla da çelişmektedir.

b) şıkkında ayrıca yine Merkezi Denetim Komisyonu'nun kurulması öngörülmektedir ki, böyle bir organ içinde bulunduğumuz şartlarda, daha önce de belirttiğimiz gibi, bizim açımızdan gereksiz, lüks bir organdır.

c) şıkkında yargılama işinin nasıl yapılacağı ile ilgili detay sorunları tartışılmaktadır. Tüzük açısından gereksizdir.

Bu bağıntıda üye almada oybirliği aranırken, kesin ihraca kadar gidebilecek bir cezalandırmada salt çoğunluk aranması, bununla yetinilmesi, üye alma ve atmada çifte standartla soruna yaklaşıldığının bir işaretidir. Tutarlı olan ikisinde de aynı talepleri getirmektir.

d) şıkkı, parti cezasına karşı itirazı en üstte Merkezi Denetim Komisyonuna kabul eden bir konumda durmaktadır. Bu üyenin en yüksek organa (parti kongresine) başvurma hakkını, gerektiğinde tüm parti forumu önünde hakkını savunma hakkını elinden alan bir yaklaşımdır. Bürokratik merkeziyetçi bir sapmanın ifadesidir. Bu bağıntıda, Merkezi Denetim Komisyonu'nun konferans veya kongreye karşı sorumlu olduğu tespiti de, hakkında karar alınan kişinin en yüksek organa başvurma hakkının kabul edilmediği gerçeğini ortadan kaldırmaz.

e) şıkkı doğrudur.

Bu bölümle ilgili "Tüzük Üzerine Açıklamalar" bölü-

münde getirilen görüşler bugün de savunduğumuz görüşlerdir. ("Açıklamalar" yukarıda eleştirdiğimiz çelişmeleri görmediği ve göstermediği noktada yanlıştır.)

"PARTİNİN ÖRGÜTLENME İLKELERİ" BAŞLIKLI III. BÖLÜM HAKKINDA

"III. BÖLÜM - PARTİNİN ÖRGÜTLENME İLKELERİ

Partinin örgütlenme ılkesi demokratik merkeziyetçiliktir. Demokratik merkeziyetçilik ilkelerine göre:

a) Bütün parti organları, aşağıdan yukarıya demokratik seçimler yoluyla işbaşına gelir.

b) Bütün parti yönetici organları,düzenli aralıklarla kendilerini seçen örgüt kademelerine hesap vermekle yükümlüdür. Parti yönetici organları devamlı olarak kendilerini seçenörgüt kademeleri ile temas halinde olur. Demokratik danışma mekanizmasını sürekli işletir.

c) Bütün parti için tek disiplin geçerlidir. Buna göre:
Birey partiye
Azınlık çoğunluğa
Alt kademeler üst kademelere
Tüm parti merkez komitesine tabidir.
Tüm parti organları, üst organlara faaliyetleri hakkında düzenli rapor vermekle yükümlüdür. Raporlar raporu veren hücrenin tüm üyelerinin onayından geçmelidir. Rapora itirazları varsa raporda belirtilmelidir.
Parti içi demokrasi, her parti üyesine, partinin siyasetini ilgilendiren tüm konularda fikrini, çalıştığı parti organı içinde ve genel parti toplantılarında savunma hakkını garanti eder. Parti üyesi eleştirisinin çalıştığı parti organında bastırıldığı, dikkate alınmadığı görüşünde ise, eleştirisini bir üst organ nezdinde

tekrarlayabilir. Herhangi bir partiüyesi partinin aldığı kararı yanlış da bulsa,uygulamak ile yükümlüdür. Karar hakkında gerek kendi çalıştığı parti organlarında gerekse daha üst organlar nezdinde fikrini açıkça savunabilir. Parti içinde eleştiri bastırmak, idari tedbirler ile eleştirinin yolunu kapamak, demokratik merkeziyetçilik ilkeleri ile uyuşmaz.
Tüm parti organları, üyelerin eleştirilerini yapabilecekleri canlı bir tartışma ve bilinçli bir disiplinin hüküm sürdüğü bir ortam yaratmak ile yükümlüdürler. Partinin yönetici organlarının seçiminde, seçime katılan bütün üyeler, gösterilen herhangi bir adaya itiraz etme ve yeni aday teklif etme ve her aday üzerinde tartışma açma hakkına sahiptirler."

Bu maddenin girişinde doğru olarak partinin örgütlenme ilkesinin demokratik merkeziyetçilik olduğu tespiti yapılmaktadır.

Daha sonra demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin yorumuna geçilmekte, üç madde halinde demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin nasıl uygulanacağı ortaya konmaktadır.

a) şıkkında "bütün parti organlarının aşağıdan yukarıya demokratik seçimlerle işbaşına gelmesi"aslında yukarıdan aşağıya inşa ile terstir, ve parti legal çalışmaya geçmeden bütünü ile uygulanır birşey değildir. Bu yüzden sorunun böyle konması — daha sonra "Açıklamalar"da getirilen yorum doğrultusunda bir uygulama doğru da olsa— yanlıştır.

b) şıkkı doğrudur.

c) şıkkı kimin kime nasıl tabi olduğu konusunda doğru tespitler yapmakta; ancak merkez komitesinin de onu seçen kongreye tabi ve ona karşı sorumlu olduğunu vurgulamamaktadır. Bu yanlıştır.

Raporlar konusunda söylenenler doğrudur. Ancak nasıl olması gerektiği konusundaki bilgilerın tüzükte yeri yoktur.

Parti içi demokrasi ılkesi konusunda yapılan tespitler ise üyelerin fikir açıklama hakkını yalnızca çalıştığı parti organı içinde, ve genel parti toplantılarında öngören bir yorumlamayı, demokrasiyi aşırı ölçüde daraltan bürokratik bir yorumlamayı içermektedir.

Leninist eleştiri özgürlüğü - eylem birliği ilkesi biçimde de savunulmamakta, kararlara itiraz ve karara uyulması konusunda da sorunun eylembirliği ile bağı doğru bir bıçimde ortaya konmamaktadır.

Parti organlarının, bilınçli bir disiplinin sürdüğü bir ortam yaratma görevi ile yükümlendirilmesi doğrudur. Ama bunun tüzükte yeri yoktur. Bu olsa olsa bir merkez komitesi direktifi, bir çağrı olabilir.

"Açıklamalar"da bu bölümle ilgili açıklamalar, "Demokratik merkeziyetçılik sorunu" başlığı altında ele alınmaktadır.

Bu açıklamalar esas itibarı ile doğru olan açıklamalardır. Ancak ıki noktada düzeltmeye muhtaçtır:

Birincisi, oportünistler tarafından demokratik merkeziyetçiliğin şu ya da bu yanının ağır bastığı tespitinin kötüye kullanıldığı gerekçesi ile böyle bir tespit yapmaya karşı çıkılmaktadır. Sorun tespitte değil, onun nasıl kullanıldığındadır. Nitekim yazının devamında, yeni kurulan bir örgüt kademesinde "merkeziyetçiliğin ağır basacağının" bilincimizde olduğu tespiti yapılmaktadır. Bu noktada çabanın niyeti iyi olmasına rağmen, sonuç yanlıştır.

İkincisi, merkeziyetçilik olmadan demokrasi,"herkesin her istediğini her ıstediği anda yapması anlamı-

na gelir" tespiti, bu şekli ile Leninist tam demokrasi ilkesinin dışında bir aşırı ucu ortaya koymaktadır. Lenin'e göre demokrasi ilkesi: "her düzeyde seçim, ve tam bir aleniyeti" gerektirir. Bu ise gizli olan bir partide mümkün değildir.

Açıklama: "her hücre kendi sekreterini kendisi seçer", "bütün parti yönetim organları aşağıdan yukarı seçimlerle işbaşına gelir" (Tüzükte "bütün parti organları" tespiti vardır! Bu konuda "Açıklamalar"-da birşey denmez) tespitlerinin uygulanması konusunda doğru şeyler söylemektedir. Ama uygulamanın hiç de tüm organların seçimlerle işbaşına geleceği biçiminde olmayacağına; bu noktada tüzüğün sözkonusu hükmünün kağıt üzerinde kaldığına dikkat çekilmez.

Oportünistlerin bürokratik merkeziyetçi anlayış, teori ve pratiklerinin reddi çabası içinde, teoride yukarıdan aşağıya örgütlenmeyi imkansız kılan bir hükmün tüzüğe konduğu bilinçte değildir.

IV. BÖLÜM HAKKINDA

"IV. BÖLÜM
Parti içinde şu aşağıdaki koşul ve şekillerle belirli dönemlerde, parti içi demokrasinin ideolojik ve siyasi inşanın tartışma dönemleri açılır.

a) Bütün partinin herhangi bir konuyu merkezi yönlendirme altında ve derinlemesine tartıştığı dönemde parti içi genel tartışma dönemleridir.
b) Tartışma şu şekilde açılır:
   1) Kongre ve konferanslardan en az 4 ay önce gündemin ilanıyla birlikte otomatik olarak olağan tartışma dönemi başlar.
   2) Şu aşağıdaki şartlarda merkez komitesi olağanüstü genel tartışma açabilir:
      - Herhangi bir konuda merkez komitesi içinde sağlam bir birlik yoksa;

- Merkez Komitesi içinde sağlam bir birlik olmasına rağmen, merkez komitesi parti üyelerinin eğitimi ve iknası için genel bir tartışmayı gerekli görürse;
- Parti üyelerinin en az üçte biri herhangi bir konuda tartışma açılma talebini getirmişse.

Merkez komitesine genel tartışma açılması için yapılan başvurular, merkez komitesi başvuruyu olumlu bulmadığı taktirde merkez komitesi ve merkezi denetleme komisyonu ortak toplantısında görüşülür. Ortak toplantının en az üçte birinin lehte oyu ile talep partiye açılır. Üyelerin en az üçte birinin desteğini kazanması ile parti içi genel tartışma açılması karara bağlanmış olur.

- Bir olağanüstü parti konferansı toplanması kararı da bu hüküm temelinde gerçekleşir.

c) Tartışma dönemlerinde her parti üyesi tüm parti üyelerine görüşlerini merkezi tartışma yayın organı aracılığıyla iletebilir. Tartışma yayın organı, tartışma dönemlerinde parti merkez komitesinin denetiminde çıkartılır.

d) Parti içinde tartışılan önemli siyasi, ideolojik konularda parti dışındaki devrimci çevreyi de haberdar etmek ve en geniş devrimci çevreyi tartışma içine çekmek ilkedir. Merkez komitesi somut duruma göre bunun şekli ve yolunu tespit eder."

Bu bölüm Tüzüğe II. Konferansta eklenmesi için önerilmiş, ve bizim bildiğimiz kadarıyla eklenmiştir de.

(Ama ilginçtir ki, daha sonra menşeviklerin yayınladığı tüzükte bu bölüm yoktur. Aynı şekilde Merkezi Denetim Komisyonu ile ilgili bölüm de yoktur. Ama mesela üyelerin cezalandırılması konusunda,

nasıl kurulduğu belli olmayan Merkezi Denetim Komisyonundan sözedilmektedir. Bunlar menşeviklerin ciddiyetsizliklerinin işaretleridir.)

YD. Konferansının da kabul ettiği bu bölüm, genel parti tartışması sorununu tüzükte kurala bağlama çabasının ürünüdür; ve geçen dönemdeki tüzüğe göre ileriye doğru atılmış bir adımdır.

Yine de, bu genel tartışma ile ilgili kurallar, genel tartışma dönemleri dışında üyelerin görüşlerini parti forumu önünde savunma hakkını kabul etmeyen; bunu dıştalayan bir yaklaşıma sahiptir.

Bir bütün olarak böyle bir madde, genel tartışmayı çok sınırlı ve katı kurallara bağladığı ve genel tartırma dönemleri dışında parti çizgisi dışında görüş savunulmasını dıştaladığı noktalarda yanlış ve bu hali ile bugünkü durumda gereksiz bir maddedir.

Bu maddenin şıklarına gelince:

b) şıkkında olağanüstü tartışma dönemleri ile ilgili olarak; partinin üyelerinin üçte birinin talebi üzerine olağanüstü tartışma açılması, MK-MDK ortak toplantısının en az üçte birinin lehte oyuna bağlanmaktadır. Bunun olmadığı şartlarda, ne olacağı belli değildir.

Doğru olan, eğer üçte bir böyle bir tartışma talep ediyorsa, merkez komitesini belli bir süre içinde tartışmayı örgütleme ile yükümlendirmektir. Aksi taktirde azınlığın hakları —eğer merkez organları içinde yoksa— fazla bir anlam ifade etmez.

Tartışma dönemlerinde (sadece bu dönemlerde) c) şıkkında, parti üyelerinin görüşlerini parti merkez komitesi denetiminde çıkarılan bir tartışma yayın organı ile "tüm parti üyelerine iletebileceği" tespiti yapılmaktadır.

Bu tespit, hem yalnızca genel tartışma dönemleri ile sınırlı olduğu noktada, hem de "iletilebilir" biçiminde muğlak bir ifade olduğu noktada yanlıştır.

d) maddesinde doğru olarak "parti içinde tartışılan önemli siyasi, ideolojik konularda parti dışındaki devrimci çevreyi haberdar etmek, ve geniş devrimci çevreyi tartışma içine çekme"nin "ilke" olduğu tespiti yapılmaktadır. Bunun şekli ve yolunun somut duruma göre merkez komitesi tarafından tespit edileceği söylenmektedir. Bu da yanlış değildir, ama revizyonist bir merkez komitesinin elinde bu tespit, kamuoyu önünde ideolojik mücadele yürütmemenin aracı olarak kullanılabilir.

Bu yüzden böyle birşeyin tüzükte tespit edilmemesi, ilkenin ne olduğunun söylenip orada durulması daha doğru olacaktır.

"PARTİNİN TEMEL ORGANLARI" BAŞLIKLI V. BÖLÜM HAKKINDA

"V. BÖLÜM - PARTİNİN TEMEL ORGANLARI
Partinin temel organları parti hücreleridir. Parti hücreleri en az üç üye veya aday üyeden oluşur. Tam teşekküllü parti organı en az üç parti üyesinden oluşur. Parti üyesi ve aday üyelerin önderliğinde sempatizan hücreleri de hücre örgütlenmesine uygun olarak örgütlenir.
Her parti hücresinde hücre sekreteri bulunur. Hücre sekreteri hücrenin yürüteceği bütün çalışmalardan birinci dereceden sorumludur.Hücrenin bir üst parti hücresiyle temasını sağlar.
Her parti hücresinde bir de hücre sekreteryardımcısı bulunur. Hücre sekreter yardımcısı, hücre sekreterinin engellenmesi halinde sekreterin görevini yüklenir. Hücre sekreteri, yardımcısını bu görevi yürütebilecek şekilde eğitmekle yükümlüdür.

Her parti hücresi, sekreter ve sekreter yardımcısını kendisi seçer. Seçim her yıl yapılır. Seçim sonuçları bir üst parti organı tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.

Parti hücreleri köylerde, fabrikalarda, madenlerde, okullarda, faşist ordu ve devlet daireleri içinde, çeşitli işyerlerinde, sendikalarda ve diğer kitle örgütleri içinde, mahallelerde, kısacası kitlenin olduğu her yerde kurulabilir.

Partinin yığınlar içinde kök salmasını ve yığınlara önderlik etmesini hücreler sağlar. Hücreler tüm çalışmalarını; halk yığınlarını, demokratik halk devrimini gerçekleştirmek, proletarya önderliğinde demokratik halk diktatörlüğü şartlarında kapitalizmi tasfiye etme, sosyalist devrimi gerçekleştirme, sınıfsız topluma varmak için örgütlemeye ve harekete geçirme hedefine yöneltirler.

Bunun için tüm parti hücreleri şu görevleri yerine getirirler:

a) Üyelerini sağlam ve düzenli Marksist-Leninist eğitimden geçirmek. Her hücre üyesini Marksizm-Leninizm teorisi ile silahlandırmak. Hücre üyelerini Marksizm-Leninizmi hayatın her alanına uygulayabilecek şekilde eğitmek.

b) Yığınlar içinde Marksizm-Leninizmin ve partinin siyasi çizgisinin propagandasını yapmak. Partinin siyasetini ve şiarlarını kitlelere maletmek. Parti siyasetini yaratıcı bir biçimde hayata uygulamak.

c) Kitlelerle devamlı temas halinde bulunmak, kitlelerin sorunlarıyla ilgilenmek, sorunların çözümünde yardımcı ve önder olmak. Sorunların kökten çözümünün proletarya önderliğindeki devrimlerle olabileceğinin propagandasına ara vermemek.

d) Marksizm-Leninizm dilşmanı her türlü oportünist akıma karşı uyanık olmak, ideolojik mücadeleyi bir an bile gevşetmeden sürdürmek. Halk içinde oportünist akımların teoridi için

yılmadan mücadele etmek. İdeolojik mücadeleyi halk içinde yürüterek halkı eğitmek.
e) Parti içinde her türlü oportünist sapmaya karşı mücadele etmek.
f) Partinin verdiği tüm görevleri, zamanında ve eksiksiz yerine getirmek. Yürüttüğü çalışma hakkında bir üst parti komitesine düzenli rapor vermek.
g) Milliyetçiliğe karşı mücadele etmek, proleter enternasyonalizminin gereklerini yerine getirmek.
h) Partinin gelişimi için partiye yeni üyeler kazanmak."

Bu bölümde doğru bulmadığımız noktalar şunlardır:

Parti hücresinin en az üye/aday üye sayısının 3 olarak tespiti gereksiz ve yanlıştır.

Her parti hücresinin, bir üst hücre ile temasını sağlayacak olanın parti hücresi sekreteri olduğu hükmü —bunun uygulamada parti hücresi sekreterlerinin bir üst hücrenin üyesi olmaları biçiminde olduğu bilindiğinde— yanlıştır.

Seçimler konusunda söylenenler, üstten alta inşa ile çelişecek uygulamalara açıktır.

Parti hücrelerinin nerelerde kurulacağı ile ilgili yapılan tespitlerde en başta "köyler"in sayılması Mao Zedung Düşüncesi'nin ve Halk Savaşı stratejisinin ürünüdür, yanlıştır.

Kapitalizmin proletarya önderliğindeki demokratik halk diktatörlüğü şartlarında tasfiye edileceği tespiti açık seçik yapılarak Leninist olmayan bir konumda durulmaktadır.

Parti hücrelerinin görevleri ile ilgili olarak sayılanlarda:

a) şıkkında söylenenler doğrudur. Ama tüzükte yeri yoktur.

b) şıkkında söylenenler doğrudur. Ama tüzükte gereksizdir.

c) şıkkında söylenenler doğrudur. Ama aslında çağrı niteliğindedir.

d) şıkkında söylenenlerde, proletarya/halk arasında ayrım yapılmaksızın ve öncelikle proletaryanın eğitilmesi gerektiği sorunu üzerinde durulmaksızın halkın ideolojik eğitiminden sözedilmektedir. Aynı şey oportünist akımların tecriti için söylenenlerde de geçerlidir.

e) şıkkında söylenenler doğrudur. Ama tüzükte bunu ifade etmenin bir anlamı yoktur.

f) şıkkı doğrudur.

g) şıkkı ideolojik mücadele görevleri ile ilgili çağrı niteliğindedir. Tüzükte yeri yoktur.

h) şıkkı doğrudur.

Bu madde ile ilgili yapılan tüzük açıklamasında, "Parti sempatizan hücreleri sorunu" başlığı altında bazı açıklamalar getirilmektedir. (s.69-70) Bu açıklamalar doğrudur.

Ancak tüzükte, parti sempatizan hücreleri üzerine bir hüküm getirmek gerekli değildir. Tüzük parti için tüzüktür.

Bu madde birçok noktasında gereksiz olan ve içinde bazı önemli yanlışları da barındıran bir maddedir.

"PARTİNİN YÖNETİCİ ORGANLARI VE MERKEZİ ÖRGÜTLENMESİ" BAŞLIKLI VI. BÖLÜM HAKKINDA

"VI. BÖLÜM- PARTİNİN YÖNETİCİ ORGANLARI VE MERKEZİ ÖRGÜTLENMESİ

Partinin yönetici organları,

a) seçilmiş delegelerle toplanan parti kongresi veya konferansları
b) Merkez Komitesi
c) Merkezi Denetim Komisyonu
d) Parti bölge komiteleridir.

Parti kongresi, partinin en yüksek organıdır. Parti kongresi her üç yılda bir toplanır. Parti kongresi toplantıya parti merkez komitesi tarafından çağrılır. Olağanüstü durumlarda, merkez komitesi ve merkezi denetim komisyonu ortak toplantısı üçte iki çoğunluk sağlamak şartıyla parti kongresinin toplanmasını en fazla bir yıl geciktirebilir. Partinin merkezi organlarından birinin veya parti üyelerinin en fazla üçte birinin isteğiyle olağanüstü parti kongre veya konferansları da toplanabilir. Merkez komitesine olağanüstü parti konferansı toplanması için yapılan başvurular, merkez komitesi başvuruyu olumlu bulmadığı taktirde MK ve MDK ortak toplantısında görüşülür. Ortak toplantının en az üçte birinin lehte oyu ile başvuru partiye açılır. Üyelerin en az üçte birinin desteğini kazanmasıyla olağanüstü parti konferansı toplanması karara bağlanır.

Parti kongresinde bütün parti üyeleri demokratik bir biçimde seçilmiş delegeler aracılığı ile temsil edilir. Parti MK üyeleri ve MDK üyeleri kongrenin doğal delegeleridir. Eger delege olarak gelmemişlerse oy hakları yoktur. Parti kongresinde kaç üyenin bir delege tarafından temsil edileceği, Merkez Komitesi tarafından kongre öncesinden tespit edilerek bölgelere bildirilir.

Parti kongresi, iki kongre arasındaki dönem içinde yapılan çalışmaları değerlendirir; parti yönetici organlarının sunduğu raporları değerlendirir, kongre sonrasında izlenecek çizgiyi tespit eder. Bağlayıcı kararlar alır, parti merkez komitesini ve merkezi denetim komisyonunu seçer.
Parti merkez komitesi, partinin iki kongre arasındaki en yüksek organıdır. Parti merkez komitesi, iki kongre arasında partiyi kongre kararları ışığında yönetir, yönlendirir. Kongre kararlarının hayata geçirilmesi için partiye önderlik eder. Parti merkez komitesi yılda en az iki kere toplanır.
Olağanüstü durumlarda daha sık da toplanabilir.
Parti merkez komitesi parti işlerinin sağlıklı bir biçimde yürütülebilmesi için, kendi içinden,kendi adına iş yapacak bir parti merkez komitesi siyasi bürosu (PMKSB) ve yedeklerini seçer.
Siyasi büro, merkez komitesi toplantıları arasında merkez komitesinin görev ve yetkilerini yerine getirir. Merkez komitesi toplantıya siyasi büro tarafından çağrılır.
Siyasi büro, parti işlerini kolaylıkla yürütebilmesi için merkez komitesi adına doğrudan doğruya siyasi büroya bağlı özel görev hücreleri kurar.
Merkez komitesi siyasi bürosu gerekli sayıda parti üyesini parti işçisi olarak çalıştırır.
Parti merkez komitesi ve parti merkez komitesi siyasi bürosu üyelerinin engellenmesi halinde, yedek üyeler engellenen üyenin görev ve yetkilerini üstlenirler.
Parti merkez komitesi ve merkezi denetim komisyonu gerekli gördüğü durumlarda partiye üye alımlarını durdurabilir. Parti üyeliklerini gözden geçirme ve yaygın bir şekilde partiye üye alımı kampanyaları açabilir. Bunun için merkez komitesi ve merkezi denetim komisyonu ortak toplantısının 2/3 çoğunluğu gereklidir.
Parti merkez komitesi gerekli gördüğü zaman demokratik danışma mekanizmasını işletmenin bir

aracı olan parti konferansları düzenleyebilir. Parti konferansları seçilen veya tayin edilen delegelerle çeşitli konularda tartışmak ve karar almak için düzenlenir. Tayin edilen delegelerle yapılan konferanslarda parti kongresinin aldığı kararlar kesinlikle bozulamaz.

Merkezi denetim komisyonu parti kongresinde seçilir. İki yönlü denetleme görevi vardır:

a) Kongre çizgisinin parti yönetici kademeleri tarafından uygulanmasını denetleme
b) Örgütlenmenin tek bir kıstasa göre yapılması için merkezi denetleme ve yargılama hakkı vardır.

Merkezi denetim komisyonu özel görevler, araştırma komisyonu vs. için siyasi büro ve merkez komitesinden parti üyesi isteyebilir. Merkezi denetim komisyonunun merkez komitesi üyeleri dahil, bütün parti üyelerini yargılama hakkı vardır. Merkez komitesi üyeleri için ne partiden ne de merkez komitesinden ihraç cezası veremez. (Yargılanan merkez komitesi üyesinin polis veya ajan olması durumunda bu hüküm geçersizdir.)

Merkezi denetim komisyonu çalışmalarını düzenli aralıklarla yaptığı toplantılarla gerçekleştirir. Toplantı sonuçlarında vardığı kararları merkez komitesi üzerinden partiye duyurabilir.

Partinin merkezi örgütlenmesi bölge sistemi temelinde olur. Partinin çalışma alanları ekonomik, politik ve coğrafi şartlar gözönüne alınarak belli bölgelere ayrılır. Her bölgede merkez komitesine bağlı olarak, bölge yönetim kademeleri (bölge komitesi) oluşturulur.

Bölge kongreleri bölgedeki çalışmayı gözden geçirir. Bölge komitesinin raporunu inceler, karara bağlar, bölge YK'ni ve parti kongresinde bölgeyi temsil edecek delegeleri seçer.

Bölge komitesi sekreteri bölgedeki çalışmalardan birinci derecede sorumludur. Ve bölge komitesi ile Merkez Komitesi arasındaki bağı sağlar.

Bölge komiteleri belli aralıklarla toplanır, bölge-

nin işlerini gözden geçirir. Merkezi siyaset üzerine tartışır, merkezi siyaseti kendi bölgesinde uygulama yönünde somut kararlar alır. Kararların uygulanmasında bölgeye önderlik eder.
Bölge komiteleri en geç üç yılda bir bölge alt komitelerinde demokratik bir biçimde seçilecek delegelerle bölge kongreleri düzenler. Bölge kongreleri bölgedeki çalışmayı gözden geçirir. Bölge komitesinin raporunu inceler, karara bağlar ve parti kongresinde bölgeyi temsil edecek delegeleri seçer.
Bölge komiteleri, gerekli gördükleri zaman, merkez komitesinin onayını da aldıktan sonra, bölgede çalışan üyeler arasında demokratik danışma mekanizmasının işletilmesinin bir aracı olarak bölge konferansları düzenleyebilir.
Bölge komiteleri tüm çalışmaları hakkında merkez komitesine düzenli rapor verirler."

a) şıkkında "seçilmiş delegelerle toplanan parti kongresi veya konferansları" denerek, gereksiz ve sorunları karıştırıcı bir kongre/konferans birlikteliği ortaya konmaktadır. Eğer kongre gibi partinin iradesini en yüksek seviyede temsil eden ve partinin en yüksek organı olan bir konferans sözkonusu ise, buna kongre demenin bir anlamı yoktur.

c) şıkkında Merkezi Denetim Komisyonu kurulması öngörülmektedir. Bu bizim şartlarımızda gerekli değildir. (İkinci Konferans sonrasında menşeviklerin yayınladığı tüzükte yönetici organlar içinde Merkezi Denetim Komisyonu sayılmamaktadır. (Bkz. TKP/ML II. konferansında onaylanan tüzük, s.15) Ama disiplin cezaları bölümünde yargılama yetkisi Merkezi Denetim Komisyonuna verilmektedir. Bkz. s.11)

d) şıkkında öngörülen "Parti bölge komiteleri" de bugünkü durumumuza uygun değildir.

Parti kongresinin toplanması ile ilgili yapılan tespitler —bir nokta dışında— doğrudur. Sözkonusu nokta, olağanüstü parti kongresinin toplanması için üyelerin üçte birinin çağrı yapmasının yeterli olmadığı, MK-MDK toplantısının da en az üçte birinin bu öneriyi desteklemesinin şart koşulduğu noktadır.

Ayrıca olağanüstü kongre çağrısı yapıldıktan sonra, toplanmaması halinde merkez komitesinin durumunun ne olacağının da olmaması, eksikliktir.

Parti kongresinin delegeleri konusunda yapılan tespitler doğrudur.

Parti kongresinin görevleri/yetkileri ile ilgili yapılan tespitler doğrudur.

Parti merkez komitesinin yetki ve görevleri hakkında yapılan tespitler bir nokta dışında doğrudur:

Merkez komitesinin yılda en az iki kez toplanması hükmünün tüzük hükmü haline getirilmesi doğru değildir.

Merkezi denetim komisyonunun kurulması şartlarında, merkez komitesi-merkezi denetim komisyonu ortak toplantısının 2/3 çoğunluk kararı ile "gerekli gördüğü durumlarda partiye üye alımlarını durdurabilme" vb. yetkiler verilmesi doğrudur.

Tüzükte öngörülen görev ve yetkilerle yükümlendirilmiş bir merkezi denetim komisyonunun kongre tarafından seçilmesi doğrudur. Partinin yönetici kademelerinin kongre kararlarını uygulamalarını denetleyecek bir kurumun, bizzat bu yönetici organlar tarafından atanması, en başından sakat olur. Ancak böyle bir örgütlenmede merkezi denetim komisyonunun partinin tümü hakkında tam bilgiye sahip olacağı, parti içinde merkez komitesinin yanında ikinci bir iktidar merkezi olma potansiyeline sahip olacağı

vb. bilince çıkartılmalıdır. Bunlar bilindiğinde ve bizim gücümüz, genişliğimiz bilindiğinde, merkezi denetim komisyonu gibi bir kurumun somut şartlarda kurulacak bir kurum olduğu bilindiğinde, böyle bir merkezi denetim komisyonunun bizim yapımızda gerekli olmadığı, lüks olduğu tespit edilmek zorundadır.

Bölge komiteleri, bölge kongreleri vb. biçiminde bir örgütlenme, ancak dal-budak salmış, tabanı geniş bir örgütte ihtiyaç haline gelebilir. Şu anda bizim yapımızda gerekli değildir.

"TKP/ML-TİKKO" BAŞLIKLI VII. BÖLÜM HAKKINDA

"VII. BÖLÜM- TKP/ML - TİKKO
TİKKO, TKP/ML önderliğinde halkın silahlı gücüdür. TKP/ML, TİKKO'yu askeri komisyon aracılığı ile yönlendirir. TKP/ML, TİKKO içinde, TKP/ML askeri komisyonuna bağlı bir parti örgütlenmesi kurar. Bu parti örgütleri aracılığı ile TKP/ML, TİKKO'yu yönlendirir.
Ordu örgütlenmesi, ülkemiz şartlarında devrimci örgütlenmenin esas biçimidir. Ve parti önderliğinde tayin edici bir role sahiptir. TKP/ML ordu içinde yönetici, yönlendirici rolünü sarsacak hiç bir harekete izin vermez. 'Siyasetin silahlara kumanda etmesi' ilkesini pratikte ordu içindeki parti teşkilatları aracılığı ile uygular."

Devrim yapmak amacıyla yola çıkan bir siyasi parti mutlaka silahlı bir örgütlenmeye sahip olmak zorundadır. TKP/ML gibi "devrimde karşı devrimin en başından itibaren savaş halinde olduğu" iddiası ile yola çıkan bir örgüt için silahlı örgütlenme, ordu örgütlenmesi en başından itibaren [illegible] belirleyici önemdedir. O yüzden de tüzükte TİKKO'ya yer verilmiş olması mantıklıdır.

Ama bu görüşte olunmadığı zaman, parti tüzüğünde özel olarak ordu örgütlenmesinin önemini — Parti tüzük hükmü olarak— vurgulamanın anlamı kalmaz. Ya da eğer bu vurgulanmak isteniyorsa, parti örgütü olmayan, ama parti önderliğinde olan bir dizi örgüt birlikte sayılmalıdır.

Bunu yapacak yerde, Merkez Komitesinin önderliğinde özel görev hücrelerinin kurulacağının belirtilmesi ve bunun tüzük açıklamalarında somut olarak ne anlama geldiğinin açıklanması, içinde bulunduğumuz durumda bize, duruma en uygun ve doğru tavır olarak görünmektedir.

Bundan bağımsız olarak bu madde kendi içinde çelişmeli ifadeler içermektedir. Mesela bir yandan "ordu örgütlenmesi ülkemiz şartlarında devrimci örgütlenmenin esas biçimidir" denmektedir. Ama diğer yandan bu cümleyi "Ve parti önderliğinde tayin edici öneme sahiptir" tespiti izlemektedir. Eğer parti orduyu yönlendirecekse, ona önderlik edecekse, o zaman devrimci örgütlenmenin esas biçiminin parti örgütlenmesi olacağı açıktır.

"TKP/ML - TMLGB" BAŞLIKLI VIII. BÖLÜM HAKKINDA

"VIII. BÖLÜM- TKP/ML-TMLGB
TMLGB, TKP/ML önderliğinde komünist gençlik örgütüdür. TKP/ML, TMLGB'yi gençlik komisyonu aracılığı ile yönlendirir."

Bir gençlik örgütü oluşturma düşüncesi kendi başına ele alındığında doğrudur. Ancak bizim durumumuzda, içinde bulunulan anda uygulama zorluğumuz olan, şimdilik tüzük hükmü olarak kondu mu, ancak amaç ifadesi olacak olan bir maddedir. Nitekim TKP/ML, tüzük hükmü olmasına rağmen, bırakalım TMLGB'yi oluşturmayı, bu görevi merkezi olarak yerine

getirmekle görevli bir gençlik komisyonu bile—gerçek anlamda— kuramamıştır. Böyle bir durumda duruma uygun olan, böyle bir tüzük hükmünü karara bağlamamaktır.

"TKP/ML - KADINLAR ÖRGÜTLENMESİ" BAŞLIKLI IX. BÖLÜM HAKKINDA

"IX. BÖLÜM. TKP/ML - KADINLAR ÖRGÜTLENMESİ

TKP/ML, kendi önderliğinde komünist kadınlar örgütü kurar. Bu örgütü kadın komisyonu aracılığı ile yönlendirir."

Komünist Parti önderliğinde bir Komünist Kadınlar Örgütü kurma, oluşturma düşüncesi, bunun için bir kadın komisyonu oluşturma düşüncesi doğrudur. Ama bunun da parti tüzüğüne yazılmasına şu anda gerek yoktur.

(Menşevikler III. Konferanslarında tüzüğün bu maddesini: "cinsiyet ayrımı yapılıyor" gerekçesi ile tüzükten çıkarmışlardır. Bu gerekçe ile bu maddenin tüzükten çıkartılması yanlıştır; ve menşeviklerin özel bir kadınlar örgütlenmesinin gerekliliği ve önemini anlamadıklarının, erkek şövenisti pozisyonların savunucusu olduklarının açık işaretidir.)

"PARTİ KİTLE ÖRGÜTLERİ" BAŞLIKLI X BÖLÜM HAKKINDA

"X. BÖLÜM- PARTİ KİTLE ÖRGÜTLERİ

TKP/ML(B) bütün kitle örgütlerinde, özellikle de sendikalarda parti hücreleri kurmak, bu hücreler aracılığıyla kitle örgütlerinde partinin siyasetini uygulamak için çalışır."

Bu noktada söylenenler doğru ve fakat eksiktir.

Parti kendi dışındaki ve doğrudan önderliği altında olmayan kitle örgütlerinde, herşeyden önce de sendikalarda, yalnızca parti hücreleri kurmakla yetinmez, dünya komünist hareketinin tecrübelerinin açıkça gösterdiği gibi, fraksiyonlar vb. de kurar. Örgüt biçimleri duruma göre değişir.

Tüzükte eğer söylenecekse, —ki bunun da parti tüzüğünde söylenmesine aslında gerek yoktur, çünkü parti tüzüğü adı üstünde partinin örgütlenme kurallarını açıklayan bir belgedir— kitle örgütleri içinde komünist çalışma yürütüleceği söylenmeli, amacın onları partiye en yakın hale getirmek olduğu söylenip durulmalıdır.

"PARTİNİN MALİ KAYNAKLARI" BAŞLIKLI XI. BÖLÜM HAKKINDA

"XI. BÖLÜM- PARTİNİN MALİ KAYNAKLARI

TKP/ML(B) mali ihtiyaç bakımından esas olarak halka dayanıp güvenme ilkesini benimser. Parti üye aidatı, parti vergisi, bağışlar ve olağanüstü gelirler partinin mali kaynağını teşkil ederler. Harcamalar Merkez Komitesi adına yapılır. Üye aidatları üyelerin gelirlerinin en az %10'udur. Parti hücreleri bu düzenli aidatın yanında, her üyenin durumuna göre belli bir parti vergisi tespit edebilirler. Bütün hücreler gelir ve giderleri hakkında düzenli rapor tutmak, hesap vermek zorundadırlar.

Parti işçisi olarak çalışan yoldaşlar, üretime katıldıkları sürece tüm gelirlerini partiye verirler. Parti işçilerinin ihtiyaçları parti tarafından karşılanır."

Bu bölüm le söylenenler şu noktalar dışında doğrudur:

"Halka dayanıp güvenme' ; halk kavramı içinde kim-

lerin ele alındığı açıklanmadığı sürece, işçilere,yoksul köylülere, emekçilere olduğu kadar, milli burjuvazinin bir kesimine de bu alanda dayanıp güvenileceği anlamına gelebilir. Bunun yerine kime dayanılıp güvenildiğinin somut olarak sayılması doğru olacaktır.

Parti hücrelerinin "gelir ve giderleri hakkında düzenli rapor tutmak, hesap vermek zorunda" oldukları tespit edilmekte, ama hücrelerin merkezi bütçeye neyi nasıl aktaracakları belirtilmemektedir.

"Açıklamalar"da, "Parti ve parti yan örgütleri ilişkisi" başlığı altında yapılan tespitler doğrudur.(s. 70)

Bu bağıntıda özellikle kadınlar örgütü konusunda yapılan tespitlerin 1978 şartlarında önemi, bu hükmün 1987'de menşevikler tarafından hangi gerekçe ile kaldırıldığı da bilindiğinde, iyice bilince çıkartılmalıdır. Ne yazık ki, burada yapılan tespitler uygulamada kağıt üzerinde doğrular olarak kalmıştır.

"Maddi mesele" başlığı altında "Açıklamalar"da söylenenler de doğrudur.

ÇEVİRİ DİZİSİ NO: V

ÖRGÜTLENME SORUNU ÜZERİNE

-I-

- LENİN VE STALİN'DEN MAKALELER
- RUSYA SOSYAL-DEMOKRAT İŞÇİ PARTİSİ'NİN TÜZÜKLERİ
- KOMİNTERN'İN TÜZÜK ÖRNEĞİ

BOLŞEVİK PARTİZAN YAYINLARI

ÇEVİRİ DİZİSİ NO:VI

ÖRGÜTLENME SORUNU ÜZERİNE

-II-

- DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK ÜZERİNE LENİN VE STALİN'DEN MAKALELER

BOLŞEVİK PARTİZAN YAYINLARI